per pœnitentiam, cap. Prædicandum 22. quæst. 1. c. Subdiaconus 24. q. 1. cap. Nec licuit 17. dist. ut scilicet Episcopus dispenset cum eis, cap. In scripturis 8. q. 1. & notat hic Host. num. 4. Quòd si pœnitere, ac se dignos facere recusaverint, Episcopus debet alios inferiores ad illos ordines promovere & renuentes à beneficiis amovere & illa conferre Clericis, ut præfertur promotis, ut hic & in hoc casu potest intelligi, c. consuluit 74. dist. Nisi tamen renuentes sint valdè utiles in aliis Ecclesiæ negotiis. Quo casu tolerandi sunt in suis beneficiis, ut hic est casus in ver. Nisi & dictum est sup. in 5. not. Undè secundum Anton. de Butr. numer. 11. ordo procedendi est, ut si Episcopus cognoscat Clericos fore utiles in aliis Ecclesiæ negotiis, eos non cogat ordines assumere. Sin minùs, & necessitas, vel utilitas Ecclesiæ id postulet, eos compellat, & statim privet beneficio, & aliis conferat non ex vi delicti, quod sibi judicialiter non innotescit sed ex contumacia non parendi, quæ saltem judicialiter habebit aspectum veræ contumaciæ, & indicabit talem non ex delicto privari, sed ex contumacia. Poterunt etiam compelli per suspensionem ab ordinibus jam susceptis, & sic possunt intelligi textus in c. Si qui Clerici, & c. Placuit 74. dist.

45 In secundo autem casu, id est cum renuunt ordines suscipere propter impedimentum puta infirmitatis, vel aliud temporale, aut perpetuum non proveniens ex delicto suo, tunc non sunt cogendi. Quod si cogerentur, & appellarent, esset eorum appellatio addmittenda, arg. l. 1. §. Si quis tutor. ff. quan. appellan. sit.

46 In tertio denique casu, scilicet cùm renuunt ordinari pro voluntate, seu quod idem est injusta causa, ut in cap. 2. §. Sed neque vers. Sicut juxta suprà de transl. Episcop. Secundum Host. hic num 4. in ver. Voluntate. & Joan. Andr. n. 12. Primum debet Episcopus eos privare loco, auferendo vocem in Capitulo, vel quotidianas distributiones, vel ali-47 ter aggravando, ut hodie patet in Clem. Ut li de ætat. & qualit. quæ declarat hoc cap. secundum Anton. de Butr. hic num. 11. nam etsi loquatur de obtinentibus beneficia, quibus certi ordines sunt annexi, ut statim non sint privandi, à fortiori vendicat sibi locum in obtinentibus beneficia, quæ hujusmodi ordines non requirunt, de quibus agitur hic. Quod si 48 in contumacia perstiterint, debebit eis beneficiorum redditus subtrahere secundum intellectum Innocent. Host. &. communem, de quo suprà in 4. notab. num. 7 & durante adhuc contumacia, poterit eos privare beneficio appellatione remota, ut hic, & cap. Si quis Clerici, & c. Placuit 74. dist. & c. Displicet 23. quæst. 4. nam si quis non vult operari, nec manducet ad Thessalon 2. c. 3. l. Si ex duobus, §. fin. ff. De noxal. & l. Quamvis, ff. De dam. infect.

DE ÆTATE ET QUALITATE.

Innocentius III. Rothomagen. Archiepiscopo.

CAPUT IX.

CUm contingat interdum, quòd laïci ad Monasteria convolantes, à suis Abbatibus tonsurentur: requisisti, an Clericatûs ordo in tonsura hujusmodi conferatur. Super quò tibi taliter respondemus, quòd cùm in septima Sinodo sit statutum, ut lectores per manûs impositionem licentia sit uniquique Abbati in proprio Monasterio solummodo faciendi, dummodo ipsi ab Episcopo (secundum morem præficiendorum Abbatum (manus impositio facta noscatur, & constet eum existere sacerdotem: per primam tonsuram, juxta formam Ecclesiæ datam, à talibus Clericalis ordo confertur.

SUMMARIUM.

1 *Abbas si sit Presbiter, & benedictus, potest ordinem Clericalem conferre.*
2 *Item potest conferre Lectoratum.*
Et quid de aliis minoribus ordinibus, ibidem & numer. seqq.
3 *Lectoris appellatione aliquando includuntur etiam reliqui minores ordines.*
4 *Abbas, ut possit tonsuram, & minores ordines conferre, quæ requirantur.*
5 *Abbas conferens tonsuram, vel minores ordines Monacho alterius Monasterii imprimit caracterem, si sit Presbiter, & benedictus.*
6 *Tonsura, seu Psalmistatus an possit conferri à simplici Presbitero, & n. seqq.*
7 *Intellectus* c. Psalmista 23. dist.
8 *Presbiter de jure communi potest primam tonsuram conferre sæcularibus, in quos habet Episcopalem jurisdictionem.*
9 *Cardinales de jure communi tonsuram conferre non possunt nisi subditis, in quos habent jurisdictionem quasi Episcopalem.*
10 *Tonsura Clericalis, seu Psalmistatus, an sit ordo, & num. seqq. usque in fin.*
11 *Theologi & Canonistæ quomodo se invicem habeant in juribus, & rationibus expendendis.*
12 *Sententia Theologorum refertur, qui censent tonsuram non esse ordinem, sed præparationem ad ordines, & Psalmistatum esse officium Lectori annexum.*
13 *Tonsuram Clericalem non esse ordinem propriè, quibus fundamentis probetur, & numer. seqq. usque ad numer.* 45.
Intellectus c. Illud 77. distinct. *ibidem, & numer.* 119. *& seqq.*
14 *Prophetia ut est simpliciter littera in Ecclesia non habet ordinem ad se ordinatum, sed ut est lecta cum explanatione.*
Contrarium, num. 121.
15 *Psalmista, & Cantor idem sunt, ejusque officium est non solum Psalmos cantare, sed etiam alios cantus harmonicos lectionibus interserere, & n.* 19.
16 *Psalmistatus est officium communitatis totius corporis Ecclesiæ, & n.* 27.
Contrarium, n. 108. *&* 124.
17 *Ordo est distinctarum personarum.*
18 *Psalmistatus est officium Lectori annexum, & n.* 41.
Contrarium, numer. 55. *usque ad numer.* 62 *& numer.* 71.
19 *Cantor non est nomen ordinis specialis, sed officii.*
Contrarium, numer. 56. *usque ad num.* 62. *& numer.* 71.
20 *Psalmistæ officium non habet aliquam relationem ad Eucharistiam, & num.* 28.
Contrarium, n. 110.
21 *Ordinum omnium Minister est solus Episcopus.*
Declaratur, n. 94.
22 *Ordo nullus confertur, nisi in Missæ celebratione.*
Declaratur, n. 127.
23 *Media dispositio convenienter interponitur in transitu de statu ad statum.*
Declaratur, n. 130.
24 *Tonsura est media dispositio inter statum laïcalem, & Cle-*

114 *Dictio*, alius, *est implicativa & repetitiva similium.*
calem, & n. seqq. n. 40. *&* 41.
Contrarium, n. 128.
25 *Tonsura Clericorum, & Monachorum quid significet.*
26 *Clericus primæ tonsuræ non eligitur in militiam Dominicam, sed in sortem Domini.*
Contrarium, n. 129.
27 *Potestas ordinis datur determinatè ad aliquod speciale ministerium divini cultûs, non autem ad ea, quæ communiter fiunt à toto Ministrorum Collegio.*
28 *Tonsura Clericalis relationem non habet ad Eucharistiæ sacramentum.*
Contrarium, num. 110.
29 *Tonsura non est repetenda, si eâ omissâ reliqui ordines fuerint collati.*
Contrarium, num. 100. *& seqq.*
30 *Ministri Ecclesiæ principaliter ordinantur ad Sacramentum Eucharistiæ.*
31 *Materia ita est de necessitate sacramenti, ut sine ea nihil perficiatur.*
32 *Ordinis materia quæ sit.*
33 *Tonsura confertur sine ulla rei traditione.*
Contrarium, n. 69. *& n.* 87.
34 *Superpelliceum in collatione tonsuræ non est necessitatis, sed congruitatis.*
Contrarium, num. 70.
35 *Clericus potest tonsuram Clericalem dimittere, & ad statum laïcalem redire.*
36 *Concilium Tridentinum non habuit tonsuram Clericalem pro ordine Ecclesiastico, & num. seqq.*
Declaratur, n. 132.
37 *Ordinum functiones à Concilio Tridentino jubentur in Ecclesia restitui à Diaconatu ad Ostiariatum.*
38 *Episcopus qui subdito alterius Episcopi primam tonsuram contulit declaratur non incidisse in pœnam suspensionis.*
39 *Vicarius Capituli Sede vacante non prohibetur dare dimissorias ad primam tonsuram præsentato ad Capellam simplicem.*
40 *Catechismus Romanus quid senserit de Clericali tonsura, & n.* 133.
41 *Ordo multipliciter accipitur, & n. seqq.*
42 *Monachi, Virgines, & Viduæ Deo sacratæ, seu Diaconissæ, & laborantes in sepeliendis mortuis, quandoque ordines dicuntur à Patribus.*
43 *Opiniones de numero ordinum inter Theologos, & Canonistas conciliantur.*
Contrarium, n. 44. *& n.* 135.
44 *Canonistæ à Theologis dissentiunt tam in identitate tonsuræ, & Psalmistatus, quàm in numero ordinum, & n.* 79.
45 *Tonsuram Clericalem, vel Psalmistatum esse ordinem propriè, & caracterem imprimere qui autores senserint.*
46 *Referuntur fundamenta pro sententia Canonistarum, & num. seqq. usque ad n.* 119.
Intellectus hujus capituli, ibidem usque ad numer. 55.
47 *Responsio debet congruere interrogationi.*
48 *Argumentum à majori ad minùs qualiter procedat.*
49 *Formæ in Sacramentis tantùm sunt præfinitæ, non autem in collatione officiorum, seu dignitatum.*
50 *Tonsuræ collatio irrita est, si fiat non servata forma præscripta Ecclesiæ.*
51 *Forma, & materia Sacramentorum sunt ex institutione Christi.*
52 *Formæ omnium Sacramentorum cur non habeantur ex sacris litteris.*
53 *Præparatio ad formam non est forma.*
54 *In Manifestis non sunt extenuanda quæ scripta sunt.*
55 *Psalmistatum non esse officium Lectori annexum, quibus argumentis probetur, & numer.* 56. *usque ad n.* 62. *& n.* 71.
56 *Ordines novem in Ecclesia numerantur ab Isidoro.*
Intellectus c. Clericos 21. dist. *ibidem.*
57 *Graduum Ecclesiæ appellatione intelliguntur ordines Ecclesiastici.*
58 *Psalmistatûs ordo cur aliquando à Patribus ponatur post Ostiariatum.*
59 *Accessio non potest fieri nisi rei, quæ præexistit.*
60 *Ostiarii, & Acolithi officia quæ sint.*
61 *Clericus primæ tonsuræ degradatur ab ordine Psalmistatûs.*
62 *Intellectus* cap. Degradatio de pœn. in 6.
Clerici primæ tonsuræ degradantur ab ordine, ibid, & num. seqq. usque ad n. 71.
63 *Degradatio solemnis quid sit.*
64 *Degradationis forma in Clericis primæ tonsuræ.*
65 *Privatio præsupponit habitum.*
66 *Degradatio actualis non fit ab officiis, & dignitatibus, sed tantùm verbalis dispositio.*
67 *Ordinatio sacra non solùm verbis, sed etiam signis exterioribus perficitur.*
68 *Solemnitas eadem quæ requiritur ad constructionem actus, requiritur ad illius destructionem.*
69 *Caracter ordinis imprimitur in actu traditionis instrumenti.*
70 *Vestis traditio in collatione tonsuræ non est congruitatis tantùm, sed necessitatis.*
71 *Cantoria, seu Psalmistatus in primitiva Ecclesia erat ordo Ecclesiasticus à Lectoratu distinctus.*
72 *Ordines Minores Sacramentum esse ostenditur, definitum à Concilio Florentino, & Tridentino, & refellitur contraria opinio.*
73 *Conciliorum definitionibus obtrudere non licet defectum causæ.*
74 *Conciliorum institutum est nonsolùm hæreticos confutare, sed etiam Catholicos orthodoxam fidem docere, & n. seqq.*
75 *Dispensari non posse ab Ecclesia in nonnullis consanguinitatis, & affinitatis gradibus, qui in Levitico exprimuntur, est hæresis.*
76 *Episcopos esse Presbiteris superiores in Ecclesiastica hierarchia ex institutione divina est de fide.*
77 *Ordinum Minorum nomina, & uniuscujusque eorum propria, ministeria ab initio Ecclesiæ fuerunt in usu.*
78 *Cantorum, seu Psalmistarum ordo Constitutione Ecclesiæ supprimi aut desuetudine aboleri non potuit, & num. seqq.*
79 *Sacramentorum essentialia dispositioni juris Ecclesiastici non subsunt.*
80 *Tonsura Clericalis, & Psalmistatus idem sunt, & numer* 88.
81 *Triburiensis Concilii Canon de Clericali tonsura expenditur.*
82 *Clerici primæ tonsuræ gaudent privilegio Canonis, & fori jure divino, & num.* 112.
83 *Psalmistarum, seu Cantorum origo, & antiquitas.*
84 *Tonsura Clericalis unde ortum duxerit.*
85 *Tonsura à Pontificali Romano inter ordines computatur, & num. seqq.*
86 *Datur inter Missarum solemnia, sicut & reliqui ordines in solemnibus ordinationibus.*
87 *Tonsuræ Clericalis materia, & forma quæ sit, & num. seqq.*
88 *Psalmistatûs forma quæ.*
89 *In Tonsuræ collatione confertur gratia.*
90 *Gratia gratum faciens datur in Sacramentis, non autem in sacris, & cæremoniis non essentialibus.*
91 *Spiritualia in actibus Ecclesiæ corporalibus respondent.*
92 *Sacramentum quid.*
93 *Caracter interior est essentialiter & principaliter Sacramentum Ordinis.*
94 *Tonsura Clericalis, seu Psalmistatus jure ordinario conferri non potest, nisi ab Episcopo.*
95 *Ordinis Sacramentum dumtaxat prærequirit Sacramentum confirmationis ex necessitate præcepti.*
96 *Tonsuratus ante susceptum chrisma est malè promotus, & eget dispensatione Apostolica.*
97 *Ordo importat quemdam dignitatis gradum, & potestatem supra populum.*
98 *Clerici sicut in Ecclesia militanti per tonsuram, ità in triumphanti per caracterem à laïcis distinguntur.*
99 *Caracter quid sit.*
100 *Præparatio debet semper præcedere præparatum.*
101 *Tonsura, seu Psalmistatus est principium, & quasi fundamentum militiæ Clericalis.*
102 *Principium est pars potissima cujusvis rei.*
103 *Hierarchia Ecclesiæ Sanctis & cælestibus Hierarchiis conformis est.*
104 *Ordines novem numerantur in Ecclesia militanti, sicut in triumphanti sunt novem Ordines Angelorum.*
105 *Psalmorum cantu, aut datur spiritus compunctionis aut spiritus prophetiæ.*
106 *Ordinum distinctio deprehenditur ex distinctione Ministerii; Item ex diversitate materiæ, & formæ.*
107 *Psalmistæ officium quod sit, & in quo distinguatur ab officio Lectoris.*
108 *Psalmistæ officium non convenit multitudini.*
109 *Ordinum minorum actus exerceri possunt etiam à laïcis, non tamen ex officio.*
110 *Tonsura Clericalis, seu Psalmistatus, quam relationem habeat ad Eucharistiæ Sacramentum.*
111 *Ordo ad sui esse non requirit ministerium cooperativum in ipso actu consecrationis Eucharistiæ.*
112 *Tonsuræ Clericalis effectus memorabiles complures recensentur.*
113 *Sixti V. Constitutio de prima tonsura expenditur.*

115 *Tonsuræ Clericalis ministerium est sacrum.*
116 *Clerici etiam primæ tonsuræ malè promoti ab executione ordinis sunt suspensi.*
117 *Congregatio Episcoporum jubet expungi decretum Episcopi, declarans in collatione tonsuræ non imprimi characterem.*
118 *Character imprimitur in collatione tonsuræ ex sententia Congregationis Concilii.*
119 *Primus dicitur non solùm quem nemo præcedit, sed etiam qui habet alios post se.*
120 *Episcopum quem fieri ex mero laico repugnat Canonicis institutis.*
121 *Ordines minores ante septimum annum completum conferri non possunt.*
122 *Actus ejus est, cujus est potentia.*
123 *Lectoris officium quod sit.*
124 *Ordo ad sui esse non requirit, ut per solum & unicum exerceri debeat.*
125 *Conferationis actum perficere possunt plures Sacerdotes simul, & unà omnes eamdem hostium consecrare.*
126 *Officii nomen convenit tam minoribus, quàm majoribus ordinibus & latissimè patet.*
127 *Tonsura & minores ordines extra solemnes ordinationes dari possunt etiam sine celebratione Missæ.*
128 *Clerici per primam tonsuram transferuntur à statu laicali ad clericalem, & veniunt propriè Clericorum appellatione.*
129 *Item efficiuntur milites cœlestis militiæ.*
130 *Dispositio media congruè interponitur in transitu de statu ad statum, à quo non datur recessus.*
131 *Clericus minorum Ordinum potest retrocedere & pro laico se gerere & omnibus privilegiis Clericalibus se exuere.*
132 *Concilii Tridentini decreta de Clericali tonsura expenduntur.*
133 *Catechismus Romanus de Clericali tonsura expenditur.*
134 *Ostium continetur appellatione Domûs.*
135 *Cardinalis Turrecremata in dubio magis favebat opinionibus Theologorum, quàm Canonistarum, & cur?*

1 CUm contingat. Abbas si est Presbiter; & benedictus, conferre potest ordinem clericalem. Hoc dicit. Communis divisio. Secunda ibi, *Super quo.*

Nota primò, per primam tonsuram conferri ordinem Clericalem, & signa textum rotundum contra opinionem illorum, qui dicunt tonsuram non esse ordinem, quorum opinio hic corrigitur, ut dicit gloss. 2. Sed hunc articulum plenissimè examino infrà in prima quæstione.

Secundò nota ibi, *Lectores* Abbatem Presbiterum, & 2 benedictum posse Lectoratum conferre. Quod autem dicitur de Lectoratu, idem intelligas de duobus aliis ordinibus, cùm eadem sit ratio secundum Hostiensem *hic num. 6. in vers. Septima Synodo, vers. Et quamvis*, & Joan. Andr. *num.* 3. *in ver. Lectores*, & ita secundùm eos servatur de facto.

Et quamvis Hostiens. simpliciter loquatur de aliis duobus minoribus ordinibus, nec aperiat de quibus & ita à Card. in *6. quæst.* & Bellam *num.* 1. intelligatur de duobus ordinibus minoribus, Lectoratu, id est Psalmistatu & Ostiariatu tamen non videtur hæc mens Hostiens. quia sic non dixisset est eadem ratio in aliis duobus minoribus, sed potiùs dixisset de Psalmistatu non est dubium, quia est expressum hic. Et de Ostiariatu est major ratio. Undè illius autoritas de reliquis duobus ordinibus, id est Exorcistatu & Acolitatu videtur intelligenda, sicuti etiam intelligit Joan. Andr. *d. num.* 3. dùm allegat simile *in cap. De his* 20. *dist.* ubi sub nomine Lectoratus comprehenduntur omnes minores ordines, ut ibi per gloss. *in ver. Lectorum*, sed contrarium tenet Bart. Briscien. *in c. Quoniam 69. dist.* idemque videtur sentire gloss. in *ver. Lectoris ibid.* & Innoc. *in c.* 1. *n.* 2. *v. & idem intelligo de supplenda negligentia Prælatorum* & clarè Turrecrem. indicto capite *Quoniam, num.* 3. ubi tenet Abbates hujusmodi non posse conferre nisi Lectoratum & duos inferiores Ordines, id est Ostiariatum & Psalmistatum *& num.* 15. ubi post Hugonem in specie concludit eos non posse conferre Ordines Exorcistatûs & Acolitatûs; & pro eis videtur facere verbum *solummodò* hic positum: quod esset verum si determinaret verbum *Lectores*; sed non est ita, quia determinat verba illa *in proprio Monasterio*: quæ sequuntur, ut per Joannem Andream, *num.* 4. Butrium, *num.* 13. Cardin. *quæstione* 6. Ancharum *num.* 2. quorum opinionem tu sequere quia communis est, ut hic testatur Joannes de Anania in principio; & eam sæpiùs probavit in casibus contingentibus Sacra Congregatio Concilii. Et ad textum hic & in dicto 3 capite *Quoniam*, respondetur sub nomine Lectoris, comprehendi etiam Exorcistam & Acolitum, ut in dicto capite *De iis* 28. *distinctione* & in capite *Si quis Episcopus* 27. *quæstione* 1. & notat Archidiaconus in capite *Degradatio* in verbo *Clericus cujuscumque gradûs, de pœnitentia, lib.* 6.

4 Tertiò nota, quatuor requisita ad hoc ut Abbas possit conferre Tonsuram & minores Ordines. Primò enim ex parte conferentis requiritur ut habeat Ordinem Sacerdotalem, ut in littera ibi *& constet eum existere Sacerdotem.* Deindè ut sit solemniter Benedictus: hoc enim important illa verba, *dummodò ipse ab Episcopo manûs impositio facta noscatur* secundum omnes. Et si horum alterutrum deficiat: caræter non imprimitur, ut scripsi in capite *Quantò suprà de consuetudine.* Salvo eo quod habetur in capite 1. *de supplenda negligentia Prælatorum.* Tertiò requiritur ut in conferendo servetur forma Ecclesiæ: quod probat littera ibi *juxta formam Ecclesiæ datam quà prætermissâ, nihil confertur* secundum Hostiensem, *num.* 10. qui sic intelligit, capite *Extra Catholicam* 1. *quæstione* 1. capite 1. §. *Sacramentum de Summa Trinitate & Fide Catholica* sequitur Joannes Andreas in verbo *juxta formam, num.* 11. & Cardinalis *num.* 1. *in* 4. *notabili.* Quartò exigitur ex parte eius cui Ordines conferuntur, ut sit proprius Monachus Abbatis consecrantis. Butrius hic, *num.* 2. Cardinalis & Abbas ambo, *num.* 1. & patet ex illis verbis *solummodò in proprio Monasterio*; & in hoc concordat Concilium Tridentinum in capite 10. *sessione* 23. Hoc tamen quartum requisitum ad subsistantiam seu validitatem Ordinationis non pertinet; sed tantùm ad legitimum usum ejus; ac propterea Abbas ordinando regulares alterius Monasterii, si modò sit Presbiter & benedictus & formam Ecclesiæ servet: caræterem imprimit, cùm non careat potestate Ordinis. Ita Archidiaconus in capite *Quoniam, num.* 5. *in fine versionis in eadem glossa* invitatus & ibi etiam Turrecrem. *num.* 10. Præpositus in fine 69. *distinctione*; & fuit sententia Boattini quam sequitur glossa penultima Archidiaconi & Francisci in capite *Abbates de privilegiis in 6.* & Joannes Andreas hic, *num.* 2. Ancharus & Bellamera ambo, *num.* 1. & secundum Turrecrem. *ubi suprà.* Eamdem opinionem tenet is qui glossavit Summam Raymundi & Richardi *de ætate & qualitate*, §. *Presbiter* & omnes in glossa quæ incipit *Monachus suis*: quod procedit etiam post Concilium Tridentinum ut sæpiùs respondit Sacra Congregatio super caput 10. *sessione* 23. cujus resolutiones complures retuli in capite 1. suprà, *de supplenda negligentia Prælati in quæstione* An Prælatus inferior sæcularis habens facultatem à Sede Apostolica post Concilium Tridentinum, conferendi minores Ordines, aliquibus personis sæcularibus tantùm; si conferat aliis, imprimat caræterem nec ne, *à numero decimo primo usque ad numer. quinquagesimum tertium* An autem Abbates post Concilium Tridentinum uti possint facultate quam habebant, ex capite *Abbates de Privilegiis in 6* ordinandi seculares in quos habent Ecclesiasticam & quasi Episcopalem Jurisdictionem eisque dimissorias concedendi: dixi in capite *Significasti de Officio Archidiaconi* & in capite *Nonnulli de rescriptis.* Similiter an Abbates Presbiteri & benedicti possint Tonsuram & minores Ordines conferre sæculaibus habentibus litteras dimissorias ab Episcopo Diœcesano: dixi in capite *Aqua, infrà de consecratione Ecclesiæ vel Altaris.*

In glossa in verbo *Abbati*, nota ordinem Psalmistatûs: id 6 est primam Clericalem Tonsuram conferri posse etiam à simplici Sacerdote qui præsit, ut dicunt Hugo, Raymondus & Goffredus in Summa *de Ordinationibus ab Episcopis*, glossa in capite *Quoniam* in verbo *Lectoris 69. distinctione.* Innocentius hic & Abbas Antiquus ambo in principio. Hostiensis, *num.* 2. Joannes Andreas, *num.* 16. Butrius, *num.* 7. & Henricus Boich. alios referens in principio.

Fundatur hæc opinio in capite *Psalmista*, ubi hoc tenet Archidiaconus, *num.* 2. *in fine* 23. *distinctione*; sed resistit usus Ecclesiæ & propterea illam non esse accipiendam, tenet Sotus *in* 4. *distinctione* 25. *quæstione* 1. *articulo* 1 *ad secundum.* Videtur etiam huic opinioni repugnare hæc Decretalis, ubi Innocentius III. ad probandum per primam Tonsuram conferri Ordinem Clericalem, utitur autoritate septimæ Sinodi quæ indulsit Abbatibus ut possent conferre Lectoratum: dummodò essent solemniter benedicti & Presbiteri. Ergò Pontifex videtur has duas conditiones exigere etiam in collatione primæ Tonsuræ; & consequenter simplex Sacerdos non potest eam conferre, nisi etiam sit benedictus: alioquin frustrà meminisset illius conditionis, dummodò ipsis ab Episcopo secundum morem præficiendorum Abbatum manûs impositio facta noscatur.

Nec obstat textus in dicto capite *Psalmista*, quia responderi 7 potest primò ibi non caveri: ut Presbiter possit conferre Psalmistatum, sed ut ad Presbiteri præceptum possit suum Officium exequi. Et ita respondent ad illum textum Laurentius & Bartolus Brixiensis in capite *Non liceat* 92. *distinctione.* Et hanc sententiam sequebatur Bernardus relatus ab Archidiacono in eodem capite *Psalmista, num.* 2. dicens verba *Officium cantandi suscipere*, non debere intelligi de Ordinis collatione; sed de Ordinis jam collati ab Episcopo executione; & sic debere

debere exponi Officium cantandi, id est Officii executionem; & sequitur Hostiensis in Summa *de Ordinatione ab Episcopo, qui renunciat Episcopos.*

Respondetur secundò, textum in dicto capite *Psalmista*, 8 deberi suppleri per alia jura: ita ut dum sequitur de Presbitero, vel intelligatur de Presbitero solemniter benedicto respectu Monachorum sui Monasterii, juxta hunc textum; vel de Presbitero qui super Laicum quem ordinat, habeat Episcopalem Jurisdictionem vel quasi, argumento dicti capitis *Abbates in fine de privilegiis, lib.* 6. Et hoc videntur velle Hugo, Innocentius & Doctores prælegati; dum dicunt primam Tonsuram posse conferri à Presbitero qui præsit, id est qui in Laicos habeat ordinariam Jurisdictionem. Et tenent expresè hic Joannes Andreas ad finem, *num.* 17. *versione Primam sequor.* Butrius, *num.* 20. *in fine.* Cardinalis, *quæstione* 4. *in fine* & Abbas, *num.* 1. *ad finem.* Gemin. in dicto capite *Psalmista, col.* 2. *circa medium, versione Joannes Andreas tamen*; Et ibi Præpositus, *num.* 5. *circa finem*; & idem Præpositus in dicto capite *Quoniam, num.* 69. *distinctione.* Rota 9 *decisione* 731. *num.* 9. *parte* 1. *diversione* Undè Cardinales Presbiteri de Jure communi non possunt primam Tonsuram conferre, nisi subditis in quos habent Jurisdictionem quasi Episcopalem, juxta textum in capite *His quæ de majoritate & obedientia*, ut tenet Joannes Andreas in capite 1. *de supplenda negligentia Prælatorum* quem cæteri sequuntur, ut testatur Rota *dictâ decisione* 731. *num.* 10. quæ tamen facultas inferiorum in ordinandis Psalmistis seu Cantoribus, est ex concessione Ecclesiæ, quà seclusâ: Cantores à solo Episcopo esse ordinandos, apertè docet Clemens Romanus, *libro* 3. *Constitutione, capite* 11. ubi inquit Presbiterum seu Sacerdotem non habere potestatem ordinandi Diaconos, Diaconissas, Lectores, aut Ministros, aut Cantores, aut Janitores; sed Episcopis tantùm hoc convenire.

10 Quæro an prima Clericalis Tonsura seu Psalmistatus sit Ordo.

11 Insignis est quæstio in qua discrepant Theologi à Canonistis. Et quidem Theologi usque adeò suis rationibus & argumentis nituntur, ut ad Statuta Canonum ferè vix advertere videantur; & tamen in articulis decisis à Canone: licèt quidem rationes scrutari; sed ad decisionem sustinendam non impugnandam; tandem enim assentiendum est autoritati & credendum in editione Canonis, fuisse omnia maturè discussa seque potiùs hallucinari quàm Canonis Conditorem, juxta documentum Augustini in capite *Ego solis* 9. *distinctione.* E converso autem Canonistæ suis Canonibus hærent tam fixè & tenaciter; ut Theologorum ratiocinationes & objecta omnia videantur contemnere. Undè Cardinalis hic, *num.* 1. *in* 3. *quæstione* in hoc ipso articulo concludit; sed non expedit vexari: ex quo jure probatur quòd Episcopatus & Psalmistatus sunt Ordines, capite *Scriptum* 6. *quæstione* 3. cùm tamen Sacrorum Theologorum autoritas magni sit facienda, quia Sacrorum Canonum disciplina est Sacræ Theologiæ subalternata; & Canonicæ Sanctiones ex purissimis Sacræ Theologiæ fontibus emanarunt, capite *Qualiter & quandò ille secundò in principio de accus.* Abbas in capite *super sæcula, num.* 7. *Ne Clerici vel Monachi.* Joannes Monachus & Doctores *in prœmio Sexti* & lex, est omne quod ratione consistit, capite *Consuetudo* 1. *distinctione.* Baldus in capite *Ne innitaris suprà de Constitut.* Expedit igitur jura & rationes quæ in hoc articulo utrinquè afferuntur, diligenter examinare.

12 Prima sententia est Theologorum, qui censent primam tonsuram, seu coronam non esse ordinem, sed præambulum vel dispositionem, seu præparationem ad ordines & Psalmistatum esse officium ordini Lectoratûs annexum. Altissiodoren in *Sum. lib.* 4. *tract.* 8. *quæst.* 1. *col.* 1. *Supplemen.* D. Thom. *quæst.* 40. *art.* 2. ubi de Corona & Psalmistatu S. Thom. *in* 4. *distinct.* 24. *quæst.* 2. *art.* 1. *quæst.* 2. Turrecrem. *in cap. Psalmista numer.* 23. *distinct.* ubi agens de Psalmistatu, affirmat hanc esse sententiam S. Thomæ, Alberti Magni, S. Bonaventuræ, & aliorum quasi omnium Theologorum. Et de Corona *in cap. Clerici numer.* 3. *ead. dist.* Sot. *in* 4. *distinct.* 24. *quæst.* 1. *art.* 1. *circa fin.* Silvest. *in ver. Ordo* 1. *numer.* 1. *in* 1. *&* 2. *dubio* ubi citat Richard. & Petr. de Palud. & tam de Corona, quàm de Psalmistatu ait hanc opinionem Thelogorum tenendam esse; quia loquuntur in propria materia, & Canonistæ in aliena. Et inter Canonistas fuit opinio Vincentii, quam sequuntur Theologi, ut refert Archid. in *d. cap. Psalmista numer.* 4. 23. *distinct.* quam etiam tenet idem Archid. in *eap. Cleros numer.* 16. & post eum Bellam. *numer.* 4. 21. *distinct.* 6. Coronam propriè non esse ordinem secundum omnes Theologos, affirmat Navarr. *cons.* 4. *numer.* 1. *de sacrum. non iterun. In ultima editione.* Plures etiam citat Vasquez in 3. *part.* D. Thomæ *tom.* 3. *disp.* 236. *cap.* 1. Adjiciens in id consentire recentiores omnes Theologos: nam septem tantùm ordines in Ecclesia numerat Magister Sententiarum in 4. *dist.* 24. quem omnes Theologi sequuntur, teste Card. Bellam. *Controvers. tom.* 2. *lib.* 1. *de Cleric. cap.* 11. Nititur hæc sententia his præcipuè fundamentis.

13 Et primò pro ea adducitur textus sartis in *cap.* 1. 77. *dist.* ubi Cajus Papa. *Ad ordines*, inquit, *Ecclesiasticos sic ascendant in Ecclesia qui ordinari merentur, id est, si quis Episcopus esse meretur, sit primùm Ostiarius, deindè Lector, postea Exorcista, indè sacretur Acolitus, demùm verò Subdiaconus, deindè Diaconus & postea Presbiter & proindè si meretur Episcopus.* Si Ostiarius est primus ordo: ergò nullus alius antecedit, *cap. Joseph. de verb. signif. l. Proximus, ff. eod.* & consequenter prima tonsura, quæ est minor Ostiariatu, ordo non est. Et quamvis gloss. ut vitet hanc difficultatem dicat illam dictionem, *primùm*, sequentia respicere & Ostiarium non esse primum, sed primum respectu sequentium: tamen illa gloss. est valde inepta, ut inquit Turrecrem. *in cap. Psalmista num.* 1. *vers. Neque valet gloss.* 23. *dist.* quia hoc modo quilibet sequens respectu sequentium diceretur primus ordo & non tantùm Ostiariatus.

Secundò pro eadem sententia ponderatur textus in *cap. Seriatim.* 23. *dist.* ubi Leo IX. sic ait: *Seriatim & apertè prosequamur quid Sancta Romana Ecclesia in gradibus Clericorum agat. Clericos tantùm Ostiarios, Lectores, Exorcistas, Acolitos. &c.* uxorem ducere virginem cum benedictione Sacerdotali permittit: nam cùm textus primò agat de Clericis in genere & deindè ad nomina Clericorum descendat in specie, & non nominet Psalmistam; sequitur ut Psalmistatus non sit ordo; & ita tenent multi per eam litteram, teste Archid. *ibid. num.* 1. Turrecr. *n.* 7. & Bellam. *in prine.*

Tertiò adducitur text. in *cap A Subdiacono* 93. *dist.* ubi dicitur, *Pontifici Presbiter, Presbitero Diaconus, Diacono Subdiaconus, Subdiacono Acolithus, Acolitho Exorcista, Exorcistæ Lector, Lectori Ostiarius, Ostiario Abbas, Abbati Monachus in omni loco reverentent obsequium, &c.* Ecce igitur ibi distinctè numerantur singuli ordines & gradus Ecclesiæ; & tamen nulla fit mentio primæ Tonsuræ, seu Psalmistatus, quod fieri non potuisset, si esset ordo, ut dicit Silvest. *in ver. Ordo* 1. *num.* 1. *vers. Tum quia jurà*, similiter Cornelius Papa *in Epist. ad Fabianum apud Euseb. lib.* 6. *Histor. cap.* 33. dicit in Ecclesia Romana suo tempore; id est ante annos 130. fuisse Presbiteros 46. Diaconos septem, Subdiaconos septem, Acolithos quadraginta duos, Exorcistas cum Lectoribus & Ostiariis quinquaginta duos: nec meminit Psalmistarum seu Cantorum, ut refert Card. Bellam. *Controvers. tom.* 2. *Controvers.* 2. *lib.* 1. *de Cleric. cap.* 11.

14 Quartò probatur hæc sententia secundum Alber. Magn. apud Turrecrem in *cap. Psalmista numer.* 1. *vers. Ad secundum respondetur* 23. *distinct.* quia prophetia, ut est simpliciter littera in Ecclesia, non habet ordinem a se ordinatum, sed ut est lecta cum explanatione, sicut fit per Lectorem: & pro hoc dicto Alberti videtur text in *cap. Perlectis* 25. *dist.* ibi *Ad Lectorem pertinet non tantùm Lectiones pronunciare, sed etiam quæ vaticinati sunt prophetæ, populis prædicare.* Et in *cap. Cleros* 21. *distinct. vers. Lectores*, ibi, *prædicant populis quid sequantur*: exponendo verbum, *prædicare*, id est cum explanatione legere, sed Psalmista, seu Cantor non habet officium explanandi Psalmos, sed tantùm canendi, *d. cap. Perlectis*, §. *Ad Psalmistam, & d. c. Cleros* ibi: *Psalmista à psalmis canendis.* Ergò ad cantum Psalmorum non est ordo specialiter deputatus; & consequenter Psalmistatus non est ordo.

15 Quintò, secundum D. Bonav. apud Turrecr. in *dicto capite Psalmista num.* 1. *vers. Secundò probatur* 23. *distinct.* Psalmista, & Cantor pro eodem reputantur, ut patet in *d. cap Psalmista*, ubi dicitur Psalmista, id est Cantor, Psalmistæ enim non solùm est Psalmos cantare, sed etiam alios cantus harmonicos sicut Antiphonarum, & responsoriorum Lectionibus interferere, & hoc ut audientium corda excitentur ad Dei laudem, & eruditionem Lectoris, & non afficiantur tædio in auditione verbi Dei. In hoc ergò, quod est ad laudem Dei, est omnium fi- 16 delium communiter, & simul. Undè ut dicit Albert. Magn. *est officium communitatis, totius corporis Ecclesiæ in devotione Deo servientis, & non officium ministrorum, ut ministri sunt. Et quod indicantur ei horæ, & Psalmi hoc sit ad perficiendum eos in merito Sanctitatis, sicut perfecti sunt in potestate ordinum.* Si igitur est officium commune ad 17 laudem Dei, non oportet ad hoc specialiter ordinem deputari; quia ordo debet esse distinctarum personarum, *c. Singula* 89. *distinct.* Concil. Trident. *sess.* 23. *de Sacram Ordin. cap. & can.* 6. In hoc autem, quod excitantur corda ad eruditionem, & ad percipiendum sensum, quem 18 prædicat Lector, est officium annexum ordini Lectoris; & sic patet strictè accipiendo ordines & gradus, Psalmistatum non debere inter ordines computari. Et ita accipit Isidor. in *cap. Cleros* 21. *distinct. & in cap. Perlectis* 25. *distinct.* & Concilium Carthaginense in *d. cap. Psalmista* 23. *dist.* cùm de ordinatione Psalmistæ loquitur: un-

de notanter non ordinem, sed officium vocat; & ita exponenda est littera, ubicumque reperiatur ordo nomina-
19 tus. Et concordat Div. Thom. in 4. *distinct.* 14. *quæst.* 2. *art.* 1. *quæst.* 2. Ad quintum, dicens: *Psalmistatum non esse ordinem, sed officium ordini lectoris annexum; quia enim psalmi cum canta pronunciantur, ideò dicitur Psalmista, & Cantor. Cantor autem non est nomen ordinis specialis; tum quia cantare pertinet ad totum chorum; tum*
20 *quia non habet aliquam specialem relationem ad Eucharistiæ Sacramentum; tum quia officium quoddam est, quod inter ordines largo modo acceptos computatur quandoque.* Hæc D. Thom. & consentit in his Alber. Magn. secundum Turrecr. *loc. cit.*

21 Sextò, omnes ordines conferuntur ab Episcopo tantùm, non à simplici Sacerdote, *cap. prælectis*, §. *Ad Episcopum pertinet* 25. *distinct.* & est definitum à Trident. Synodo *de Sacram. Ordin. sess.* 23. *cap.* 4. & *can.* 7. Sed Tonsura, seu Psalmistatus confertur etiam à simplici Sacerdote, *d. cap. Psalmista* 23. *distinct.* & est communis opinio, ut patet ex dictis supra in glossa in *ver. Abbati numer.* 6. Ergò sequitur ut non sit ordo.

22 Septimò, nullus ordo datur, nisi in Missæ celebratione; sed prima Clericalis tonsura datur etiam absque officio Missæ; nam ut habetur in Pontificali Romano in *rubr. de ordin. conferen. Clericatus, seu prima tonsura quocumque die, hora & loco conferri potest.* Ergò non est ordo. Et ita arguit supplementum D. Thom. *quæst.* 40. *art.* 3. *vers. Sed contra est*, & Turrecrem in *capite Clerici n.* 3. 23. *dist.*

Octavò, secundum Duran. & D. Bonaventur. & post
23 eos Turrecrem. in *d. cap. Clerici num.* 4. 23. *distinct.* In omi tranitu de statu ad statum convenienter interponitur aliqua media dispositio sicut Noviciatus est media dispositio inter statum sæcularem, & Religiosum: ergò inter statum laicorum, & ministrorum Ecclesiæ convenienter
24 ponitur dispositio media: hæc autem est Tonsura Clericalis, per quam illi, qui tonsurantur, à statu laicorum separantur & præparantur ad statum ministrorum: & quia separantur à statu laicorum, deponunt capillos, & tondentur in signum depositionis superfluæ curæ temporalium. Quia verò præparantur ad ministerium Dei,
25 cui servire, regnare est, ideò raduntur in modum coronæ, quæ est signum regale. Religiosi verò non Clerici tondentur quidem, quia à statu sæcularium separantur, sed non in modum coronæ, quia non applicantur ad ministerium divinum, prout hæc habentur in *c. Duo sunt* 12. *q.* 1. *in c. Cleros* 21. *dist.* Ergò corona non est ordo sed tantùm dispositio ad ordines, seu ut inquit Navarr. *cons.* 4. *de Sacrament. non iteran.* post. Sot. in 4. *dist.* 24. *q.* 1. *art.* 1. *circa fin.* est quid medium inter statum laicalem, & clericalem, ut est catechumenus inter baptizatum, & volentem baptizari, & Novitius inter omninò sæcularem, & Religiosum professum. Sequitur Card. Bellam. *Controv. tom.* 2. *Controv.* 2. *lib.* 1. *de Cleric. c.* 11. dicens primam tonsuram non esse ordinem, cùm nullum habeat officium annexum, sed esse præparationem ad ordines, ut Catechismus ad Christianismum. Qua ratione utitur etiam Catechismus Romanus, ut dicemus infrà *num.* 40.

26 Nono, ut formaliter inquit Archid. in *d. c. Cleros n.* 17. & post eum Bellam. *n.* 4. 21. *dist.* prima tonsura non est ordo, nec ibi confertur caræter, quia non est res, & sacramentum, sed signum visibile extra, cùm forma verborum est Sacramentum tantùm, & ipsa gratia est res tantum, & hoc ideò est, quia priùs oportet aliquem eligere in sortem Domini, & postmodum eligere ipsum in militiam. Per Clericatum autem significatur electio in sortem Domini, sed per alios significatur caræter, quia non est res, & sacramentum, sed signum visibile extra, cùm forma verborum est Sacramentum tantùm, & ipsa gratia est res tantum, & hoc ideò est, quia priùs oportet aliquem eligere in sortem Domini, & postmodum eligere ipsum in militiam. Per Clericatum autem significatur electio in sortem Domini, sed per alios significatur electio in militiam. Undè in aliis est propriè militia Dominica, & quia militibus debentur stipendia propriè; ideò in illis sunt stipendii signa, scilicet caracteres, sed Clericus à prima tonsura non est electus ad militiam Dominicam: ergò non est ibi Sacramentum ordinis; sequitur Lap. *allegat* 135. *n.* 11.

Decimò, secundum D. Thom. & Turrecrem, relatos
27 suprà in 7. arg. In collatione cujuslibet ordinis fit mentio de aliqua potestate data, non autem in collatione coronæ. Ergò non est ordo: nam ministri Ecclesiæ à populo separantur ad vacandum divino cultui. In cultu autem divino quædam sunt, quæ per potentias determinatas sunt exercenda, & ad hoc datur spiritualis potestas ordinis. Quædam autem sunt quæ communiter à toto Ministrorum Collegio fiunt, sicut dicere divinas laudes, & ad hoc non exigitur aliqua potestas ordinis, sed solùm deputatio ad tale officium, & hoc fit per coronam; & ideò non est ordo, sed præambulum ad ordinem.

Undecimò, non apparet quam potestatem consequatur
28 Clericus per primam tonsuram ad Corporis Christi consecrationem, secundum Innocen. *hic in ver. Ordo in tonsura nullum officium spirituale conceditur.* Et propterea secun-
29 dum eum non est reperenda, si ea omissa reliqui ordines fuerint collati; quia recipiendo quemlibet ahorum ordinum videtur recipisse potestatem faciendi omnia, quæ ad tonsuram pertinent. Ergò non est ordo, ut hic per Collectar. *n.* 3. quia ad ordinem non tantùm requiritur, ut tradatur potestas spiritualis, cùm ordo secundum Magistrum sententiarum, & Theologos in 4. *dist.* 24. sit signaculum quoddam, in quo spiritualis potestas traditur ordinato. Sed etiam ut relationem habeat ad Eucharistiæ Sacramentum,
30 ad quod omnes Ministri Ecclesiæ principaliter ordinantur, *cap. Perlectis* 25. *dist.* Conc. Trident. *sess.* 23. *de sacram. ordin. c.* 2. & *can.* 2. S. Thom. in 4. *dist.* 24. *qu.* 2. *art.* 1. *q.* 2. *ad* 3.

Duodecimò, materia in Ordine sicut in reliquis Sacra-
31 mentis ita est de necessitate Sacramenti, ut sine ea nihil perficiatur, Concilium florentinum in decreto fidei Eugenii IV. in §. *Quinto*. Et Concilium Tridentinum *sess.* 14. *de Sacramen. Pœnitent. & Extremæ Unctionis cap.* 2. ibi *materia, & forma, quibus Sacramenti essentia perficitur, & sess.* 23. *de Sacram. Ordin. c.* 3. Materia autem Sacra-
32 menti ordinis est illud, per cujus traditionem confertur ordo: ut disertis verbis definitur in eodem decreto fidei propè fin. §. *Sextum Sacramentum*. Sed in collatione primæ tonsuræ nihil traditur, ut notant Archid. & alii in *cap. Degradatio de pœn. lib.* 6. Ergò prima tonsura non est Sa-
33 cramentum ordinis. Sacra enim ordinatio non solùm verbis, sed etiam signis exterioribus perficitur, ut habetur in Concilio Tridentino *d. sess.* 23. *de Sacram. Ordin. cap.* 3. Et quamvis in collatione tonsuræ detur superpelliceum
34 tamen hoc non est necessitatis, sed congruitatis, ut inquit Joan. Monach. in *d. cap. Degradatio.*

Decimotertiò, Clericus primæ tonsuræ potest retrocedere ab ordine, & habitu, & tonsuram Clericalem dimi-
35 tere, *cap.* 1. & 3. *de Apostat. c.* 1. *cap. Cum olim*, & *c. fin. de Cler. conjug.* ergò tonsura non est ordo.

Decimoquartò, & ultimò hanc sententiam Theologo-
36 rum videtur clarè probasse Concilium Tridentinum, quod pluribus in locis contradistinguit tonsuram à minoribus ordinibus, videlicet *sess.* 23. *de Sacram. Ordin. cap.* 2. ibi: *Ut qui jam prima Clericali tonsura insignitti essent per minores ad majores ascenderent.* & in *c.* 4. *juncto cap.* 5. *ejusdem sess. de reformat.* sed præcipuè ponderanda sunt verba, *cap. immediatè sequentis*, videlicet: *Nullus prima tonsura initiatus, aut etiam in minoribus ordinibus constitutus &c.* quæ apertè ostendunt tonsuram à Concilio non computari in ordines minores: si enim tonsura esset unus ex minoribus ordinibus, non fuisset opus illam nominatim exprimere, sed satis fuisset simpliciter, nullus in minoribus ordinibus constitutus. Et tamen Concilium non solùm tonsuram exprimit, sed etiam sejungit ab aliis minoribus, eamque uti diversam agnoscit, ponderando dictionem alterativam, *aut*, quæ pontiur inter diversa, & particula, *etiam*, quæ ex sui natura est augmentativa, seu ampliativa præcedentium. Expendendum est etiam *cap.* 17. *ejusdem*
37 *sess.* ubi præcipitur Episcopis, ut in Ecclesia restituant ordinum functiones à Diaconatu ad Ostiariatum ab Apostolorum temporibus receptas, & pluribus in locis aliquamdiù intermissas: dum enim dicit ad Ostiariatum, insinuat Clericos primæ tonsuræ nullum habere in Ecclesia ministerium alioquin illius quoque functiones restitui jussisset, sicut aliorum ordinum. Et hunc sensum habuisse Patres Concilii sæpiùs declaravit Sacra Congregatio ejusdem Concilii interpres.

Et in specie cùm Episcopus Hieracennis dubitasset, an in-
38 cidisset in pœnam suspensionis; quia cuidam extraneo subdito alterius Episcopi primam Tonsuram contulerat: Sacra Congregatio censuit non incidisse; nec capite 8. *sessione* 23. loquens de Ordinationibus habere locum in conferentibus primam tonsuram quæ à Concilio non habetur pro Ordine, ut patet capite 4. *sessione* 23. *juncto capite* 5. & 3. *ejusdem sessionis*. Item cùm fuisset quæsitum an capite 10. *sessione* 7. *de reformatione* procedat in insignito solùm caractere primæ Tonsuræ: Sacra Congregatio censuit non procedere.

Rursùs dubitatum fuit, an Vicarius Capituli Sede vacante,
39 possit concedere Litteras dimissorias ad primam Tonsuram præsentato ad Capellam simplicem: Sacra Congregatio censuit posse, quia non prohibetur dare dimissorias ad primam Tonsuram & quia præsentatus est arctatus.

Advertitur Sede Episcopali vacante, infra annum à die vacationis Vicarium Capituli debere omninò abstinere à dimissoriis concedendis ad primam Tonsuram alicui qui Beneficii Ecclesiastici recipiendi occasione arctatus non fuerit; & ita hodiè servari.

Sed & Catechismus Romanus ex Præscripto Patrum ejusdem Concilii editus, ut patet *sessione* 25. *de Indice Librorum*
40 *& Catechismo*. Idem apertè docuit in titulo de Sacramento Ordinis, §. *Jam verò* in hæc verba: *Incipiendum est autem à*

prima Tonsura, quam quidem docere oportet quamdam præparationem esse ad Ordines accipiendos; ut enim homines ad Baptismum exorcismis, ad Matrimonium sponsalibus præparari solent: ita cum tonso capillo Deo dedicantur, tamquam aditus ad Ordinis Sacramentum illis aperitur. Et infrà: *post primam Tonsuram ad Ostiarii Ordinem primus gradus fieri consuevit.*

41 Et tenendo hanc opinionem nonobstant jura, quæ aliquando inter ordines recensent primam tonsuram, seu Psalmistatum: quia ut dicunt Albert. Magn. Sanct. Thom. & Palud. relati ab Archid. in capite *Cleros n.* 19. 21. *dist.* ordo multipliciter accipitur. Nam aliquando est nomen Dignitatis, ut cùm Episcopatus dicitur ordo; aliquando nomen officii cùm Psalmistatus dicitur ordo aliquando nomen Dignitatis, vel Potestatis, ut cùm Diaconatus dicitur ordo. Ultimo modo accipitur, quando ordo dicitur Sacramentum; Et hoc modo Psalmistatus non est ordo, sed officium quoddam annexum ordini Lectoris. Et dicunt primam tonsuram non esse ordinem, sed solùm dispositionem ad ordines, eamque non exigi ad esse ordinis, sed ad benè esse. Est enim dispositio congruitatis, non necessitatis, ita Arch.

Sed & Card. Bellam. *Controver. tom.* 2. *Contr.* 2. *de Cleric. lib.* 1. *cap.* 11. dicit duobus modis accipi solere apud Autores ordinem Ecclesiasticum, uno modo propriè, alio modò communiter, propriè illi dicuntur ordines, qui certo ritu sacro & solemni conferuntur ab Episcopo, & ad certum ministerium sacrificio divino exhibendum, referuntur. Qua
42 ratione septem dumtaxat ordines numerantur. Communiter autem dicuntur ordines illi omnes, qui quomodocumque dicantur divinis obsequiis, etiamsi non referantur ad sacrificium. Et hoc modo etiam Monachi, Virgines & Viduæ Deo sacratæ, necnon laborantes in sepeliendis defunctis ordines aliquando dicuntur à Patribus. Nam de ordinat. Monach. scribit Dionys. *cap.* 6. *Ecclesiast. Hierarch.* De ordine verò laborantium in sepeliendis mortuis, Epiphanius in compendiaria Doctrina. De ordine Diaconissarum, Virginum aut Viduarum, quæ serviebant Ecclesiæ in instructione Mu-
43 lierum, quæ baptisandæ erant, idem Epiphanius ibidem. Canonistas facere novem ordines, quia distinguunt Episcopum à Presbitero & Lectorem à Cantore quod Theologi non faciunt; sed in re, inquit, non est dissensio; Theologi enim solùm considerant ordines, ut se habent ad sacrificium, quo modo Episcopus & Presbiter, Lector & Cantor non distinguuntur. Canonistæ autem considerant ordines, ut Hierarchiam constituunt; & idcirco rectè distinguunt Episcopum à Presbitero. Quibus addi potest Pontificale Romanum in *rubr. de benedictione Abbatis*, ubi Abbas benedicendus ab Ordinario præstat juramentum hac formula: *Ego N. Monasterii N. ordinandis Abbas promitto*, *&c.* ubi patet ordinationem accepi pro benedictione & sic largè & impropriè. Ad idem sunt jura in *cap. Presbiter* 32. *dist.* ibi, *Presbiteram suam*, in Authen. *Diaconissam*, *Cod. De Episcop. & Cler. & in cap. Diaconissam.* 27. *quæst.* 1. dum ibi dicitur Diaconissam non debere ante annos 40. ordinari; ubi gloss. exponens illud verbum, *ordinari*, dicit: nec ordinatur hæc, sed fundebatur super eam fortè aliqua benedictio, ex qua consequebatur aliquod officium speciale.

Quæ distinctio videtur etiam ex mente Innocen. *hic in ver. Ordo.* Nam etsi affirmet primam tonsuram, idest Psalmistatum esse ordinem, tamen subdit, in hoc ordine nullum officium spirituale conceditur, sed in aliis sic. Sentit ergò Innocentius primam tonsuram esse ordinem largè & non esse Sacramentum; cùm de essentia Sacramenti ordinis sit, ut spiritualis potestas tradatur ordinato, sicut patet ex illius definitione & ita eum intelligit & sequitur Lap. *alleg.* 138. *num.* 11. Et hac distinctione posse ad concordiam reduci dissidentes Theologorum, & Juristarum opiniones, putat Turrecrem. in *cap. Cleros num.* 17. 21. *distinct.*

Sed his nonobstantibus adhæreo sententiæ Canonistarum,
44 qui in duobus dissentiunt à Theologis, non verbo tantùm, ut putavit Bellam. sed re, ut fatetur Silvest. in *ver. Ordo primo num.* 1. Nam Canonistæ Tonsuram & Psalmistatum pro eodem accipiunt; Theologi dicunt aliud esse Tonsuram, aliud Psalmistatum, ut ibi per Silvest. Item Canonistæ ponunt novem ordines non simpliciter, prout sunt gradus Ecclesiæ, sed pro ut sunt Sacramentum & inter hos connumerant Tonsuram & Episcopatum; quod non placet Theologis. Itaque primam Clericalem tonsuram, seu Psalmistatum
45 esse ordinem propriè; & caracterem imprimere, tenet hic gloss. 2. Abb. Antiq. *num.* 1. Hostiens. *in princ. & num.* 2. *vers. Quod non placet* Joan. Andr. *num.* 12. *vers.* Ex *eo quod in hac forma*, Ant. de Butr. *num.* 6. Card. *quæst.* 2. Bellam sibi contrarius *quæst.* 7. Anchar. *in fin.* & Abb. *sub num.* 1. *vers. Quæro an Psalmistatus*, Archid. *in capite. Psalmista num.* 3. & ibi Gemin. *col.* 2. *post med. vers. Ad secundum*, & Præpos. *num.* 3. 23. *dist.* Card. in Clem. *Dudum in princ. de sepult.* Covarr. *in cap. Quia nos numer.* 4. *de testam.* latè Gemin. *in cap. Cleros col.* 2. *propè fin. vers. Ad primum* & laudatinè Præpos. *ibi*, n. 4. 21. *dist.* Et *eod.*

hanc esse communem opinionem Canonistarum, testantur Gemin. Præpos. & Covarr. *ubi suprà*, Felin. in *cap. Sicut, il. terzo num.* 1. *de Simon.* Angel. & Silvest. in *ver. Ordo primo sub. num.* 1. quam etiam multoties secuta est Rota, & præsertim *decis.* 731. *num.* 5. & 6. *par.* 1. *divers. & de cij.* 50. *par.* 5. *recent. ubi num.* 5. affirmat, quidquid dicant Theologi, hanc esse magis communem sententiam Canonistarum. Et ex Theologis eidem adstipulantur Major. in 4. *distinctione* 24. *quæstione* 1. *colloratio* 2. Joannes Echius in homilia de Ordinibus, Angel. *in ver. Ordo primo num.* 1. Et Clericalem tonsuram vocat ordinem Alcuinus *lib. de divinis officiis cap.* 35. *in* 3. *tom. Bibliothecæ sacræ.*

Pro qua primò est casus in hac decretali, cui nullatenùs ap-
46 tari potest generalis illa Theologorum solutio, quòd nomen ordinis hic accipiatur largè & impropriè pro dispositione ad ordines, ut dicunt Turrecrem. Dominicus Sotus & alii. Si quidem Papa de hoc dubio hic principaliter requisitus, decisivè respondet per primam tonsuram juxta formam Ecclesiæ datam Clericalis ordo confertur. Et nemo non videt hanc literam corrumpi, si exponatur, per tonsuram confertur ordo, id est per tonsuram quis præparatur, seu disponitur ad ordinem; ut propterea non mirum si gloss. 2. dixerit hic corrigi opinionem illorum, qui negant tonsuram esse propriè ordinem & Archid. in c. *Psalmista num.* 3. 23. *dist.* per hanc litteram confundi opinionem Theologorum. Et Cardin. *hic num.* 1. *in* 3. *quæst.* non expedire super hoc vexari, cùm res sit à jure decisa.

Præterea ineptum esset, ut Papa hic fuisset fortiter requi-
47 situs, an per tonsuram conferatur ordo Clericalis largè & impropriè. Ergò ineptum est etiam, ut responsio & decisio ad ordinem large & impropriè tumptum referatur, cùm responsio debeat congruere interrogationi, *l.* 1. §. 1. & 2. *ff. De verbor. oblig. leg. Is qui*, §. *si fundus*, *ff. Quod vi, aut clam.* in gloss. in cap. *Inter dilectos in v. Petitioni infrà de fid. instrum.*

Ad hæc textus fundat responsionem in dispositione septimæ
48 Sinodi, quæ loquitur de Lectoratu, quem nemo negat esse proprie ordinem & arguit à Lectoratu ad primam Tonsuram & sic à majori ad minus, ut post Petr. dicunt hic Joan. Andr. *num.* 4. Butr. *num.* 13. Cardin. *quæst.* 6. & Anchar. *num.* 2. Ineptè autem ad probandum per primam Tonsuram conferri ordinem Clericalem argueret à Lectoratu qui est verus ordo, si Tonsura esset officium & non ordo propriè. Neque enim procedit argumentum de majori ad minus, & *regul. plus de reg. jur. in* 6. nisi quandò minus comprehenditur sub majori, ut ibi not. & tradit Cardin. in Clem. *Quia contingit n.* 11. *de relig. domib.* Dixi in c. *Recolentes num.* 25. *infrà de statu Monach.* Undè sensus hujus textùs est: Sicut Abbates Presbiteri & benedicti per Lectoratum conferunt verum ordinem & caracterem Lectoratis, ita & multò magis per primam Tonsuram conferunt verum ordinem & caracterem Clericalem. Et ex hoc tollitur responsio Paludani asserentis nomen ordinis hic accipi pro Collegio, sicut dicitur ordo Monachorum, vel pro gradu eminentiori in populo Christiano, non autem in Ecclesia, ut dicit Vasquez.

Amplùs in collatione officii, seu gradùs nulla certa forma
49 ab Ecclesia reperitur præscripta: nam in collatione Sacramentorum dumtaxat formæ sunt præfinitæ, Conc. Florent. in *Instructione Armenorum in decreto fidei* in §. *Quinto*, Concil. Trid. in c. 2. *sess.* 14. *de Sacram. Pœnit. & Extremæ Unctionis & sess.* 23. *de Sacram. Ordin. c.* 3. Sed in collatione ton-
50 suræ servanda est forma Ecclesiæ, ut hic dicitur, sine qua nihil daretur, c. *Extra Catholicam* 1. *quæst.* 1. *c.* 1. §. *Sacramentum suprà de Summ. Trinit. & fid. Cathol.* & notant hic Doctores in *ver. juxta formam*, quos retulimus *suprà num.* 4. *in* 2. *notab.* Ergò tonsura est Sacramentum. Et ita hæc verba. videtur expendere Hostiens. *hic num.* 9 dicens: Et ex hoc etiam quod certa forma requiritur fortiùs arguo, quod certus ordo detur.

Præterea ponderanda sunt eadem verba, *juxta formam Ecclesiæ datam.* Non dicit textus datam ab Ecclesia, sed datam
51 Ecclesiæ; per hoc innuens tonsuram esse Sacramentum, quia Sacramenta omnia & consequenter materia & forma, quibus Sacramenti essentia perficitur, ut habetur *sess.* 14. *de Sacram. Pœnit. & Extrem. Unct. cap.* 2. sunt immediatè ex institutione Christi, non autem Ecclesiæ S. Thom. in 3. *par. quæst.* 60. *art.* 3. 5. & 7. est definitum à Tridentina Sinodo de Sacramentis omnibus in *can.* 1. *sess.* 7. *de Sacram.* & in specie de *Ordine in can.* 3. *sess.* 23. *de Sacram. Ordin.* & scripti in cap. *fin. à n.* 13. *infrà de Sacram. non iteran.* Et quamvis hujusmodi formæ omnes non habeantur ex sacris litteris; tamen ut ex
52 S. Dionys. observat S. Thom. in 4. *dist.* 7. *q.* 1. *art.* 1. hæc occultanda erant in primitiva Ecclesia propter irrisiones gentilium. Et propterea idem S. Dionys. *in fin. Ecclesiast. Hierarch.* excusat se à determinatione formarum sacramentalium.

Demùm præparatio, seu dispositio ad formam, non est ipsa
53 forma, *l. Fundi*, §. *Labeo*, *ff. De action. empt. l. Granaria*

vis. Sicut dispositio ad ignem non est ignis. Sed in collatione
primæ tonsuræ Clericalis ordo confertur, ut formaliter hic di-
54 citur. Ergò tonsura non est dispositio ad ordinem, sed ordo.
Et ita in hoc textu, ut suprà ponderato est aperta decisio pro
sententia Canonistarum, stamus ergò litteræ; quia in mani-
festis non sunt extenuanda, quæ scripta sunt, ut inquit
Joan. Andr. in cap. *Super specula in fin. infrà de Cler. vel
Monach.*

55 Secundò pro hac sententia videtur textus clarus in capite
Non oportet, il. primo 44. *dist.* dum dicit, non oportet Cle-
ricos Deo servientes à Presbiteris usque ad Subdiaconos &
deinceps omnes Ecclesiastici ordinis usque ad Ministros, aut
Lectores, aut Ostiarios, aut Psalmistas, aut qui in propolito
continentiæ sunt, tabernas, nisi causa necessitatis intrare. Ec-
ce sub determinatione Ecclesiastici ordinis cum Lectore & Os-
tiario pariformiter comprehendit Psalmistam, id est Clericum
primæ tonsuræ. Et ita hunc Canonem ad hoc expendit Præpos.
in cap. *Cleros num.* 4. 21. *distinct.* Quo textu etiam confun-
ditur opinio Theologorum, qui dicunt Psalmistam esse offi-
cium Lectori annexum: nam ibi Lector & Psalmista ponun-
tur tanquam ordines diversi, tùm ponderando dictionem al-
ternativam aut, tùm quia Psalmista ponitur post Ostiarium
quod incongruè fieret, si esset officium annexum Lectori Et
eò magis, quia hujusmodi ordines non ponuntur ibi respectu
ministerii in Ecclesia peragendi; quo casu admitti posset dis-
tinctio inter Lectorem & Psalmistam; sed ponuntur respectu
ingressûs tabernæ. Quòd si officium Psalmistæ incumberet
Lectori & sic esset eadem persona Lector & Psalmista, quid
opus fuisset prohibere ingressum tabernarum distinctè non so-
lùm Lectoribus, sed etium Psalmistis & inter hos interserere
Ostiarios? Numquid Clericus in taberna aliquandò considera-
retur ut Lector aliquandò ut Psalmista, seu Cantor? Similis
est in cap. *si quis Episcopus* 27. *quæst.* 1. ibi, aut Lector, aut
Psalmista, aut Ostiarius & in cap. 1. 35. *distinct.* quod est
desumptum ex *Canone Apostolorum* 42. ibi: *Subdiaconus, aut
Lector, aut Cantor similia faciens*, (id est ebrietati deser-
viens) *communione privetur*. Cantor enim & Psalmista idem
sunt, ut in c. *Psalmista* 23. *distinct.* Ad idem textus in cap.
Clericum 72. *dist.* ibi: *Clericorum autem nomen etiam Lectores
& Psalmistæ & Ostiarii retinent.*

56 Tertiò adducitur text. in d. c. *Cleros* 21. *dist.* ubi Isidor.
recenset singulos ordines per hæc verba: *Quorum gradus &
nomina sunt hæc, Ostiarius, Psalmista, Lector, Exorcista,
Acolitus, Subdiaconus, Diaconus, Presbiter, Episcopus. Ecce*
57 *igitur novem ordines in Ecclesia*. Concordat text. in cap. *Per-
lectis*, 25. *dist.* Et quamvis utrobique Isidor. hos appellet
gradus Ecclesiæ: tamen pro gradibus intelligis ordines Ec-
clesiasticos; tum quia sub determinatione Psalmistatûs &
Episcopatûs ponit etiam reliquos septem ordines, de quibus
non ambigitur quin sint ordines propriè. Undè succedit regula,
l. Jam hoc jure, ff. De vulgar. c. Translato de Constitut. tum
quia paulò supenùs meminit Mathiæ, quem primum post
Apostolos legimus ordinatum & frequens est apud sacros Ca-
nones, ut graduum Ecclesiasticorum appellatione comprehen-
dantur ordines tam minores, quàm sacri, c. 2. & c. *Miramur
de serv. non ordinan. c. In singulis & c. Quicumque* 77. *dis-
tinct. cum multis simil.* Conc. Trid. *sess.* 23. *de Sacram. Or-
din. c.* 4.

58 Nec refert, quòd in ordine ponat Psalmistatum post Ostia-
riatum: quia in hoc videmus variè per sacros Canones obser-
vatum fuisse: nam ut vidimus in præcedenti fundamento Psal-
mistatus in d. cap. *Non oportet, il. primo* 44. *distinct.* ponitur
suo loco ultimus & inferior Ostiariatu, idemque fit in Conci-
lio Carthaginensi, ut mox dicetur & in d. cap. *Perlectis* 25.
distinct. ponitur immediatè post Acolitum. Et fortè hoc fecit
Isidor. nec incipiendo à Psalmistatu non esse ordinem, seu
præambulum ad ordines; & ideò illum inter alios minores in-
terseruit. Vel fortè id fecit propter similitudinem, quam ha-
bet cum ordine Lectoratûs: nam Psalmista, qui & Cantor
appellatur, officium habet canendi Psalmos, sicut Lector legendi
alias Prophetas ut dicetur in 16. fundamento; non autem posuit
Psalmistam ante Lectorem, eò quòd sit officium Lectori an-
nexum: nam si hoc esset, potiùs præponi debuisset Lectoratus
& posteà poni Psalmistatus, ut quid annexum & concomittans
59 ordinem Lectoratûs; quia accessorium sequitur & non præce-
dit suum principale & accessio, seu annexio non potest fieri
nisi rei, quæ præexistit, *l. Pomponius, §. finali, ff. De ac-
quir. possess. l. In usucapione circa princ. ff. De diverf. &
tempor. præscript.*

60 Præterea cur Isidor. expressit tanquam distinctum hoc offi-
cium Lectoris & de nullo alio ordine hoc fecit, cùm tamen
alii quoque ordines minores habeant varia officia, seu minis-
teria? Nam Ostiarium oportet percutere Cimbalum & Campa-
nam, aperire Ecclesiam & Sacrarium & librum aperire ei qui
prædicat, ut in Pontif. Roman. in *tit. de ordin. Ostiar.*
Et Acolitum oportet Ceroferarium ferre, luminaria Eccle-
siæ accendere, vinum & aquam ad Eucharistiam, seu ad
ministerium sanguinis Christi ministrare, ut in *tit. de ordinat.
Acolitor* & in d. cap. *Perlectis*, §. *Ad Acolitum*. Præser-
tim verò, quia officium legendi & canendi non tam differunt
sicut prædicta ministeria Ostiarii & Acoliti, ut propterea
oportuerit in solo Lectoratûs ordine constituere distinctum
officium, illudque appellare peculiari nomine Psalmistatûs,
arg. ad hoc, *l. Si idem, Cod. de Codicill.*

Et confirmatur, quia Concilium Cartaginense IV. cujus
Canones referuntur in cap. *Episcopus cum pluriò. seqq.* 23.
dist. docens ritum cujusque ordinis incipiendo ab ordine
Episcopatûs, etiam de Psalmistatu, sicut de aliis ordinibus
sigillatim edidit particularem Canonem, videlicet cap.
Psalmista, & eum posuit ultimo loco post Ostiarium, quod
similiter demonstrat Psalmistatum non esse officium Lectori
annexum, cùm inter Lectorem & Psalmistam interpona-
tur Ostiarius. Et idem patet ex Pontificali Romano, ubi ti-
tulus de officio Psalmistatûs, præponitur titulo de ordinatio-
ne Ostiariorum. Sed apertissimè id convincitur ex eodem Pon- 61
tificali, quod post titulos de degradatione ab ordine Lec-
toratûs & de degradatione ab ordine Ostiariatûs, subjicit
titulum de degradatione à prima Tonsura, & ibi primò præs-
cribit formam, quâ Clericus primæ tonsuræ actualiter degra-
datur, videlicet, *Exuimus te omni ordine, beneficio, &
privilegio Clericali, &c.* Deinde à Pontifice eum tondente
dicitur, *Te velut ingratum filium à sorte Domini, ad quam
vocatus fueras abjicimus, & coronam de tuo capite amovemus*
Demum privatur officio Psalmistæ his verbis: *Quod ore can-
tasti, corde non credidisti, nec opere implevisti, ideò rantun-
di officium in Ecclesia Dei à te amovemus.* Ex quibus verbis
apparet manifestè Psalmistatum non esse officium annexum
Lectori, sed primæ tonsuræ, quia Clericus solummodo ton-
suratus non habet Lectoratum, & tamen privatur officio Psal-
mistatûs, ut ibi etiam legitur in margine: Et eò magis, quia
de degradatione Lectoris actum fuerat suprà suo loco ante ti-
tulum de degradatione Ostiarii.

Quartò pro sententia Canonistarum affertur text. in *capite*
degradatio de pœn. lib. 6. ubi Bonifacius VIII. præscribens 62
formam solemnis degradationis; Clericus, inquit, degradan-
dus vestibus sacris indutus, in manibus habens librum, vas,
vel aliud instrumentum, seu ornamentum ad ordinem suum
spectans, ac si deberet in officio solemniter ministrare, ad
Episcopi præsentiam adducatur, cui Episcopus publicè sin-
gula, sive sint vestes, calix, liber, seu quævis alia, quæ
illi juxta morem ordinandorum Clericorum in sua ordinatione
ab Episcopo fuerint tradita, seu collata, singulariter auferat,
ab illo vestimento, seu ornamento, quod datum, vel tradi-
tum fuerat ultimò, inchoando, & descendendo gradatim,
degradationem continuet usque ad primam vestem, quæ da-
tur in collatione tonsuræ; tuncque radatur caput ejus, sed
tondeatur, ne tonsuræ, seu Clericatûs vestigium remaneat
in eodem.

Ex quo contextu multipliciter ostenditur, tonsuram esse 63
propriè ordinem, & primò solemnis degradatio nihil est aliud
quàm actualis depositio ab ordinibus suscepti, ut ibi dicitur:
Et in Pontificali Romano in *rubr. de degradationis forma vers.
Et talis degradatio.* Sed Clericus primæ tonsuræ solemniter
degradatur, ut constat ex illis verbis: *Degradationem con-
tinuet usque ad primam vestem, quæ datur in collatione tonsu-
ræ.* Concordat text. in *cap. Si quis Episcopus* 27. *quæst.* 1.
qui loquitur de depositione Psalmistæ, & de solemni degra-
datione intelligitur ab Hugone, ut refert Archid. *in dict. c.
Degradatio numer.* 4. *vers. Clericus cujuscumque gradûs.*
Idem tenet ibi Joannes Andreas *numer.* 4. *in ver. primam ves-
tem*, dicens: Quia in tonsura, vel Psalmistatu nihil traditur,
videtur aliquibus degradationi locum non esse. Sed ista lit-
tera probat contrarium. Sequitur ibi Gemin. *col.* 4 *vers.
Quæro an degradatio possit fieri in existente in prima tonsura*,
Anchar. *n.* 5. v. *Et quia in prima tonsura*, & Fran. *in §. Act.
n.* 4. *in ult. not.* Ergò Clericus primæ tonsuræ actualiter de-
ponitur ab ordine & consequenter ordinem habet, aliàs non
esset possibile, ut actu deponeretur ab ordine, quem non habe-
ret actu; sed tantùm potentia, & dispositione. Et confir- 64
matur ponderando illa verba: *Exuimus te ordine beneficio, &
privilegio Clericali*, quæ non minùs sunt referenda ad Cleri-
cos primæ tonsuræ, quàm aliorum ordinum, cùm textus de
omnium degradatione promiscuè loquatur, *c. Majores, vers.
Cæterum ex vi litteræ infrà de Baptis.* Et patet manifestè ex
Pontificali in *tit. de degradatione à prima tonsura*, ubi forma
degradationis Clerici primæ tonsuræ præscribitur his verbis:
*Autoritate Dei omnipotentis, & c Tibi auferimus habitum
Clericalem, & nudamus te religionis ornatu, atque deponimus,
degradamus, spoliamus, & exuimus te omni ordine, beneficio,
& privilegio Clericali, &c.* Si igitur tonsuratus, spoliatur 65
& exuitur ordine, necesse est, ut ordinem habeat, cùm pri-
vatio præsupponat habitum, *c. Ad dissolvendum de desponsat.
impub. cap. Ex parte de restit. spoliat. l. Deum, ff. De ver-
borum obligatione cum concordant.* Et ita in proposito arguit
Archid. in *c. Subdiaconus in princ.* & ibi etiam præpos. *num.*
1. *vers. Si enim non imprimeret characterem, non deponeretur* 77.
distinct.

66 *distinct.* Præterea ab officiis seu dignitatibus non fit actualis
degradatio, sed verbalis tantùm depositio, seu privatio per
sententiam, ut declarat Pontificale Romanum in *tit. de de-
gradationis forma*, in hæc verba: *Talis degradatio solemnis
depositio vocatur: propriè tamen loquendo quis à dignitatibus,
& honoribus deponitur, sed ab ordinibus degradatur.* Hæc
ibi. Sed à prima tonsura fit actualis degradatio, ut ostensum
est suprà: ergò prima tonsura non est officium, sed propriè
67 ordo. Propterea enim in ejus externa ablatione requiritur fac-
tum actualis degradationis, quia sicut in collatione Sacra-
menti non sufficit sola voluntas, aut verbum, sed opus est
facto, id est consecratione; S. Thom. 2. 2. *quæst.* 39. *art.*
3. gloss. in *cap. Aqua in ver. Jurisdictionis infrà de consecr.
Eccles. vel Altar.* quia sacra ordinatio verbis, & signis ex-
terioribus perficitur, Concil. Trident. *de Sacram. Ordin.
sess* 23. *cap.* 3. Ita in Sacramenti exteriori ablatione, seu dum
ordinis vestigia auferuntur, voluntas, aut verbum non suf-
ficit, sed necessaria est actualis degradatio, ac veluti quæ-
dam execratio, quia miles cœlestis Militiæ susceptis ordini-
bus; & insignibus Clericalibus spoliatur, ut habetur in ead.
68 Decretal. *Degradatio in §. Actualis.* Nihil enim tam naturа-
le est, quàm eo genere, quodque dissolvere, quo colligatum
est, *l. Nihil tam naturale & l. Verè, la secunda. ff. De regul.
jur.* Et ut Bald. inquit *consil.* 28. *Super eo num.* 1. *lib.* 3.
Regula generalis est, quod prout quodque producitur, sic
resolvitur, & eadem solemnitas, quæ requiritur ad constitu-
tionem actûs requiritur ad illius destructionem, Rom. *cons.
6. Visò themate numer.* 2. *vers. Hoc enim, & cons.* 116. *Visis
in princ.*

69 Præterea in Sacramento ordinis materia est illud, per cu-
jus traditionem confertur ordo, ut definitur in Concilio Flo-
rentino in *Instruct. Armenorum, seu in Decreto fidei post. sess.*
25. *in §. Sextum Sacramentum.* Et in actu traditionis instru-
menti caracter imprimitur, ut in Pontificali Romano in *tit. de
Episc. consecrante*, ibi, *Moneat ordinandos, ut instrumenta in
quibus caracter imprimitur tangant.* Et docet S. Bonav. in 4.
distinct. 24. *par.* 2. *art.* 1. *quæst.* 4. *num* 58. & dixi latius in
70 *c. unic. num.* 34. *infrà de sacra Unct.* Sed. in collatione pri-
mæ tonsuræ traditur vestis, ut dicitur in *d. cap. Degradatio*,
ibi, *usque ad primam vestem, quæ traditur in collatione primæ
tonsuræ.* Ergò in eo actu caracter imprimitur. Et quamvis
Joan Monach. ibi dicat traditionem vestis, id est super pelli-
cei non esse necessitatis, sed congruitatis, tamen eum refellit
Joan. Andr. *numer.* 4. *in ver. Primam vestem.* per litteram
illius Decretalis. Et opinionem Joan. Monach. falsam esse cla-
rius patebit infrà in nono fundamento *n.* 85. *& seqq.*

Demum prædicta Decretalis degradatio pariformiter deter-
minat primam Tonsuram & alios superiores Ordines; sed su-
periores sunt Ordines propriè: ergò & prima Tonsura per
regulas determinabilium de qua in lege *Jam hoc Jure, ff. De
vulg. & pupil.* i. & in lege *Quamvis, codice de impuber. &
arguendo à connexis*, capite *Translato suprà de Constitutione*
& capite 2. *de translatione Episcoporum.*

Quintò ad idem faciunt plura Jura, videlicet caput 1. *de
Apostatis* ibi, *relicto Ordine Clericali & habita tanquam Laici
convertantur*, capite 2. *de vita & honestate Clericorum, lib.*
6. ibi *Clerici, qui Clericalis Ordinis dignitati non modicum
detrahentes*, capite *Cùm inter de re judicata* ibi, *tonsuratione*
& capite Eò *libentiùs* ibi *& oblati Ordini Clericali de servis
non ordinandis & §. Ne verò* 2. *quæstione* 1. ibi *Cantores quos
omnes Clericos appellamus*; nam Cantor idem est quòd Psal-
mista, ut in capite *Psalmista* 23. *distinctione.*

71 Sextò ponderari potest pro hac sententia Canon Apostolo-
rum 25. *aliàs* 27. ubi sic legitur: Ex iis qui non ducta uxore
ad Clerum promoti sunt; jubemus, si velint, uxorem ducere
Lectores & Cantores solos. Qui Canon probat primò, Can-
tores seu Psalmistas habere propriè ordinem in Ecclesia, cùm
ab Apostolis numerentur unà cum Lectoribus inter eos qui ad
Clerum sunt promoti seu ordinati. Deindè probat Cantores
esse distinctos à Lectoribus: alioquin non dixisset Lectores
& Cantores. Et confirmatur ex Novella, Constitutione 123.
cap. 19. quæ habetur in Autentica *de Sanctissimo Episcopo*,
§. *Presbiteros*; & est canonisata in capite *De persona* 11.
quæstione 1. cujus hæc sunt verba: *Presbiteros autem &
Diaconos & Subdiaconos, Cantores & Lectores, quos omnes
Clericos appellamus.*

72 Nec subsistit quod ait Vasquez in 3. parte Divi Thomæ,
tom. 3. *disputatione* 237. *cap.* 2. *num.* 18. videlicet Cantores
seu Psalmistas fuisse quidem in primitiva Ecclesia constitutos
in ordine Ecclesiastico sicut Lectores. Et propterea ex De-
creto Clementis Romani, *lib.* 3. *Constitutione cap.* 11. Non
potuisse quem in Cantorem ordinari nisi ab Episcopo; sed ta-
men post tempora Concilii Carthaginensis IV. ex Constitutio-
ne Ecclesiæ hunc ordinem sublatum fuisse, cum confetri
possit etiam à simplici Presbitero, ut habetur in dicto capite
Psalmista & hodiè non esse amplius in usu. Etenim hoc ideò
dixit, quia ipse in ea fuit sententia; ut quatuor minores Or-
dines non sint Sacramentum, ut ibi affirmat. Verùm hæc

opinio falsa est nec vacat periculo, quia in oppositum stat
definitio Concilii Florentini in Decreto Fidei Eugenii IV.
post sessionem 25. in §. *Sextum Sacramentum* ubi legitur:
Sextum Sacramentum est Ordinis cujus materia est illud per
cujus traditionem confertur Ordo, sicut Presbiteratus traditur
per calicis cum vino & patenæ cum pane porrectionem; 73
Diaconatus verò per libri Evangeliorum dationem; Subdia-
conatus verò per calicis vacui cum patena vacua superpolita
traditionem; & similiter de aliis per rerum ad ministeria sua
pertinentium affignationem. Et posteàquam assignavit formam
Sacerdotii, subdit; *Et sic de aliorum Ordinum formis, pro ut
in Pontificali Romano latè continetur.* Si igitur Concilium ibi
definit materiam essentialem Sacramenti Ordinis & exempli-
ficat in Ordinibus tam Sacris quàm minoribus: in Sacris qui-
dem, exprimendo peculiaria eorum instrumenta; in minoribus
verò, generaliter designando res ad eorum ministeria perti-
nentes; idemque facit de forma essentiali Presbiteratûs nomi-
natim & aliorum Ordinum per relationem ad Pontificale Ro-
manum: quis audeat negare ex definitione Concilii tam ma-
jores quàm minores Ordines esse Sacramentum. Repugnat
etiam hæc opinio definitioni Concilii Tridentini quod in capite
2. *sessione* 23. *de Sacramento Ordinationis*: numerant septem
Ordines: deindè in capite 3. & *can.* 3. absolutè definit Or-
dinem sive Sacram Ordinationem esse Sacramentum. Et in
can. 6. itidem definit in Ecclesia Catholica esse Hierarchiam
Divinâ Ordinatione institutam, quæ constat ex Episcopis,
Presbiteris & Ministris, id est Diaconis, Subdiaconis, Acolitis
& reliquis quos expressit in dicto capite 3. Neque obstat, 73
quòd Vasquez subjicit *dictâ disputatione* 237. *capite tertio*,
numero 19. Institutum Eugenii & Concilii Tridentini non
fuisse hanc controversiam Scholæ de Ordinibus minoribus
definire, cum hæc definitio neque Græcis necessaria esset:
quæ illuc usque non fuerat etiam Latinis, neque Ecclesiæ
Dei: in qua cum Hæreticis, hac de re nulla fuerat contro-
versia; sed tantum in Schola inter Catholicos aliqua
fuerat opinionum varietas. Id, inquam, non obstat; quia
sic liceret philosophari si res dubia esset. Sed cùm ma-
nifestum sit Concilium Florentinum non solùm definivisse
materiam in genere sacramenti Ordinis, sed etiam in spe-
cie tam sacrorum, quàm minorum ordinum; sacrorum qui-
dem explicitè, minorum verò saltem implicitè in verbis,
numer. præceden. relatis, & Tridentinum similiter defi-
nisse sacram. ordinat. quæ septem ordinibus constat esse sa-
cramentum, non est nostrum his definitionibus obtrudere
defectum cauræ; quia sacrorum Conciliorum decreta post-
quam universali Ecclesiæ consensu sunt constituta, obser-
vari debent sicut Evangelium, ut Gregor. inquit in *cap.
Sicut* 15. *dist.* & not. Host. Joan. Andr. & omnes in
cap. Cum laicis, infrà de reb. Eccles. non alien. Nec ve-
rum est super hoc articulo nullum fuisse dissidium inter
Catholicos & hæreticos: imò enim, cùm hæretici audac-
ter negarent sacram ipsam ordinationem esse sacramentum,
consequenter id fortius negabant de minoribus ordinibus.
Unde non ab re fuit definire non solum ordinationem in
genere, sed etiam singulos septem ordines esse sacramen-
tum. Accedit quòd nec verum est prædictorum Concilio-
rum institutum non fuisse dirimere controversias inter Ca- 74
tholicos scholasticos, imò enim illas multoties definierunt,
quando Catholici cum hæreticis in aliquo articulo erra-
bant. Et propterea in eodem decreto Eugenii in §. *Se-
cundum Sacramentum*, definitur Papam posse tribuere po-
testatem conferendi Sacramentum Christianis etiam simpli-
ci Sacerdoti, de quo tamen olim erat in scholis Catholi-
corum gravis controversia, ut notatur in *cap. unic.* §.
Per frontis chrismationem, & ibi dixi, *infrà, de sacra
Unctione.* Quin imò in hac ipsa materia sacramenti ordinis
de materia ordinis Presbiteratûs, & Diaconatûs nullo mo-
do conveniebant Catholici: nam librum Evangeliorum non
fuisse materiam Diaconatûs, complures sibi per suadebant,
eo quod Evangelium quo tempore in Actibus Apostò-
lorum Stephanus fuit ordinatus Diaconus nondum fuisset
scriptum à quoquam Evangelistarum, ut dixi in *dict. cap.
unic. num.* 17. *& seqq.* & traditionem Calicis cum vino
& patenæ cum Hostia non esse essentialem tradiderunt In-
noc. Host. & Canonistæ ferè omnes in *eod. cap. unic.* ut
ibidem adnotavimus num. 4. Et tamen Concilium Floren-
tinum utrumque articulum definivit. Et in Concilio Tri-
dent. ut alia exempla omittamus, *sess.* 14. *de matrim. can.* 75
3. damnantur qui dixerunt Ecclesiam non posse dispensare
in nonnullis consanguinitatis & affinitatis gradibus, qui
in Levitico exprimuntur; cùm tamen de hoc non levis esset
controversia in scholis inter DD. quos novissimè citat Thom.
Sanch. *de Matrim. lib.* 8. *de impedim. disp.* 6. *num.* 19.
& 11. & lib. 7. *disput* 52. *num.* 5. *& seq.* & idemmet
Vasq. *eod. tom.* 2. *disput.* 240. *cap.* 3. *num.* 29. affirmat
à Concil. Trident. *sess.* 23. *de sacram. ordin. cap.* 3. *&*
can. 6. *&* 7. definitum fuisse Episcopatum jure divino ins- 76
titutum fuisse suprà Sacerdotium; cùm tamen multi ex Ca-

tholicis sensissent hoc discrimen inter Episcopos, & Sacerdotes non jure divino, sed Ecclesiastico constitutum esse: idcircò enim, ut ipse aut *sub. num.* 27. Patres sententiam Catholicorum damnarunt quia in hac re Catholici ex parte cum hæreticis communem sententiam habuerunt. Qua de re nos latè disseruimus in *c. Quantò à n. 6.* usque ad *n. 20. de consuet.* Adde universalium Conciliorum institutum fuisse non solùm hæreticorum dogmata confutare; sed etiam Catholicos sanam, & orthodoxam fidem docere, ut sublatis erroribus puritas ipsa Evangelii in Ecclesia conservetur ut habetur in d. decreto Conc. Trid. *de Canon. script. sess.* 4. & sæpè alibi.

77 Demùm non credimus esse consonam veritati illam varietatem Ordinum minorum in Ecclesia, quà prædictus Autor comminiscitur in dicto capite 2. nec quod in specie asserit, *num.* 19. videlicet Acolitorum nullam apud antiquos qui prope tempora Apostolorum fuerunt, haberi mentionem: etiam apud eos qui de altis Ordinibus Ecclesiasticis meminerunt; cùm post tempora Cipriani & Cornelii, qui ducentis & quinquaginta annis post Christum floruerunt: illius mentionem apud Patres factam inveniamus. Etenim oppositum docet apertè Concilium Tridentinum, *sessione* 23. *de Sacramento Ordinis*, capite 2. in hæc verba: *Et ab ipso Ecclesiæ initio sequentium Ordinum nomina atque uniuscujusque eorum propria ministeria, Subdiaconi scilicet, Acoliti, Exorcistæ, Lectores & Ostiarii in usu fuisse cognoscuntur.* Si igitur secundum Canonem Apostolorum ordo Cantorum seu Psalmistarum ab initio Ecclesiæ fuit unus ex minoribus Ordinibus, ut admittit Vasquez; & omnes Ordines, non solùm Sacri; sed etiam minores sunt Sacramentum, ut monstratum est suprà. Hinc sequitur manifestè, ut idem Ordo non potuerit contrarià Ecclesiæ Constitutione supprimi aut desuetudine
79 aboleri; nam ut idemmet Vasquez affirmat *eodem tomo* 3. *disputatione* 240. *capite* 3. *numero* 29. *in fine* quæ pertinent ad essentiam Sacramenti: qualia sunt Minister, materia & forma illius, ita esse de Jure Divino statuta & definita; ut dispositioni Juris Humani & Ecclesiastici nullo modo subdita sint: concors Catholicorum sententia est & patet ex Decreto Concilii Tridentini, *sessione* 21. *de communi sub utraque specie, cap.* 2. ubi habetur hanc potestatem perpetuò in Ecclesia fuisse, ut in Sacramentorum dispensatione ea statueret vel mutaret: quæ suscipientium utilitati seu ipsorum Sacramentorum venerationi magis expedire judicaret; sed salvâ illorum substantiâ: quod fusiùs explicavimus in capite finali, *num.* 13.
80 *& sequentibus de Sacramentis non iterandis.* Quòd si Cantorum seu Psalmistarum Ordo est Sacramentum: consequenter & Clericalis Tonsura Sacramentum est, cùm ex unanimi Canonistarum sententia idem sit Psalmistatus; & prima Tonsura, ut patet ex dictis in præcedentibus fundamentis, præsertim *num.* 55. & 64. alioquin præter Tonsuram & quatuor minores daretur in Ecclesia alius Ordo ex minoribus quod nemo dixerit. Psalmistatum verò, id est primam Tonsuram in desuetudinem non abiisse: docet quotidianus Ecclesiæ usus. Undè Innocentius hìc in fine: imò inquit, aliqui dixerunt hunc ordinem Psalmistatùs abiisse in desuetudinem: quod nos non credimus; cujus dictum referunt & sequuntur Joannes Andreas, Butrius, Cardinalis & reliqui omnes.

81 Septimò, favet huic sententiæ Concilium Triburiense, *cap.* 2. *tom.* 7. *Concilii, paginâ* 151. *col.* 2. *in impressione Parisiensi*, ubi sic legitur: *Si quis irreverens timorem Domini postponens in servos ejus sævire præsumpserit: quos ipse præ cæteris sibi segregavit & coronæ suæ similitudinem tradente Apostolorum Principe gestare fecit sortemque illorum se constituit, sicut de eis scriptum est. Ego hæreditas eorum: Dominus hæreditas mea est.* Et hæc prima pars manifestè loquitur etiam de Clericis primæ Tonsuræ, qui per eam à populo segregantur: coronam gestant, Servi Dei specialiter dicuntur & in sortem hæreditatemque Domini assumuntur, ut patet in capite *Cleros* 21. *distinctione* in capite *Duo sunt* 12. *quæst.* 1. in capite *Cùm secundum de præbendis* & in capite 2. & ibi glossa in verbo *Omnibus servis de Cler. venat.* Ex proprietate vocabuli veniunt Clericorum appellatione, glossa in Clementina 2. in verbo *Clericus*, *de vita & honestate Clericorum.* Deindè prosequitur Concilium: *Si quis ut diximus, ullum eorum quocumque Ordine consecratum, cæsis vulneribus vel quibuscumque injuriis angustiaverit &c. constringat procerum Episcopus autoritate Canonicâ, ut eidem Clerico cui contra Divinas & Humanas Leges contumelias ingessit: justam & debitam persolvat compositionem.* Hæc ibi & hæc quoque posteriora verba: *Si quis, ut diximus, ullum eorum quocumque Ordine consecratum*: similiter referri debent etiam ad Clericos primæ Tonsuræ; tum quia illa dictio *ullum* est universalis distributiva & includit singulos gradus in priori parte Canonis comprehensos; tum quia illa verba *ut diximus*, habent relationem ad præcedentia. Atque ita etiam Clerici primæ Tonsuræ dicuntur Ordine consecrati. Hæc autem verba non congruunt, nisi Ordini à Christo in Sacramentum instituto; quia Sacra Ordinatio verè & propriè est Sacramentum, ut definitur in Concilio Tridentino, *sessione* 23. *de Sacramento Ordinationis cantico* 3.

Et confirmatur ponderando illa verba *contra Divinas & Humanas Leges*: quæ ostendunt etiam Clericos primæ Tonsuræ Jure Divino gaudere Privilegio Canonis, sicut Jure Divino gaudent Privilegio fori, capite *Si Imperator* 96. *dist.* & dicemus infrà in decimonono fundamento, *num.* 212. Ergò Clericalis Tonsura est ex Institutione Christi: alioquin Clerici non Jure Divino, sed Ecclesiastico tantùm sortiti essent hæc Privilegia. 82

Octavò, multùm habet ponderis ipsa Psalmistatùs seu Clericalis Tonsuræ origo & antiquitas; nam de Cantoribus 83 qui iidem ac Psalmistæ, ut in dicto capite *Psalmista* 23. *dist.* & fatentur Theologi, ut dictum est suprà *num.* 15. & 19. habetur mentio tam in Canonibus Apostolorum 25. & 42. relatis in 2. & 6. fund. quàm in Decreto Clementis Romani qui fuit quartus Pontifex post Petrum Apostolum, ut similiter dictum est suprà in sexto fundamento. Quorum etiam meminit præter alios antiquos, Ignatius Martir Episcopus Antiochiæ ab ipso Petro constitutus *in Epistola ad Antiochenses: quæ est* 9. *aliàs* 12. *prope finem* ubi salutat Presbiterum eorum & Diaconos: deindè post pauca salutat Subdiaconos, Lectores, Cantores, 84 Ostiarios &c. Et ex Concilio Triburiensi proximè relato, constat Clericalem Tonsuram tradente Apostolo Petro, in Ecclesiam fuisse derivatam: cujus rei etiam fit mentio in Epistola Aniceti quæ refertur à Gratiano in capite *Prohibetur* 33. *distinctione*; sed & Isidorus, *lege* 2. *de Officio Ecclesiæ*, capite 4. scribit hunc usum Tonsuræ in Ecclesiam Evangelicam & personas Ecclesiasticas fuisse derivatum ex Tonsura Nazaræorum, qui in lege veteri tondebantur; & hoc ritu fuisse tonsos Ezechielem, ut dicitur capite 5. suæ Prophetiæ & Priscillam & Aquilam & Paulum in Actibus Apostolorum, capite 18. ut quemadmodùm Nazaræi in veteri Lege, Divino cultui mancipati crine præciso innovabantur; sic etiam Clerici eodem ritu suam innovationem denotent. Quà de re plura apud Cardinalem Baronium anno 58. *num.* 122. Et in notis ad Epistolam Aniceti, *tom.* 1. *Conciliorum, paginâ* 87. *col.* 2. *Lutetiæ Parisiorum.* Ex hujusmodi autem antiquitate videtur colligi non obscurè, Psalmistatum seu Clericalem Tonsuram non ex Institutione Ecclesiæ; sed Divinâ traditione ad nos pervenisse, ac proindè Sacramentum esse. Quo argumento utuntur plerique ex Theologis ad probandum quatuor minores Ordines esse Sacramentum. Confert Decretum Concilii Tridentini de Canonicis Scripturis, *sessione* 4. *ibi*: *Traditionibus quæ ipsius Christi ore ab Apostolis acceptæ; aut ab ipsis Apostolis Spiritu Sancto dictante quasi per manus traditæ ad nos usque pervenerunt &c.* Et Clericatum seu Tonsuram esse de Jure Divino: pluribus probat Cardinalis Cajetanus, *tomo* 2. *opusculorum in tribus* 9. *de Simonia, quæstione* 1. *post principium, versione Clericatum esse ex Jure Divino.*

Nonò probat, Canonistarum sententiam Pontificale Romanum. Primò ex ipsa nuncupatione in titulo *de Clericis* 85 *faciendis* ibi *pro Clericis ordinandis parentur forfices pro incidendis capillis*; & ibi *Quilibet ordinandorum habere debet suum superpelliceum super brachium sinistrum.* Nec non in fine ibi *Ordinati*, id est prima Tonsura insigniti *redeunt ad loca sua.* Et in titulo *de Ordinibus conferendis* ibi: *Ordinati ad primam Tonsuram.* Et in titulo *Ordinis Ostiarii* ibi: *Pontifex Clericis ordinatis surgit*; loquitur enim de Clericis primæ Tonsuræ. Deindè ex præambulis ad tonsuram; nam ad eam præmittitur scrutinium & reliqua omnia ad eum modum quo præmittuntur ad alios minores, ut in eadem rubrica *de Ordinibus conferendis.*

Tertiò ex solemnitate quâ confertur Tonsura; nam in generalibus Ordinationibus Tonsuræ, sicut & reliqui Ordines 86 dantur à Pontifice sedente cum Mitra inter Missarum solemnia, ut in eadem rubrica, *versione Si Ordinationes fiant.*

Quartò, ex materia & forma quæ in collatione Tonsuræ adhibentur, ut in titulo *de Clericis faciendis* ibi: *Pontifex* 87 *sedet cum Mitra* & accipiens in manibus superpelliceum dicit singulis: *Induat te Deus novum hominem qui secundum Deum creatus est in Justitia & Sanctitate veritatis.* Et mox imponit illud sigillatim, cuilibet, repetendo: *Induat te.* Quod enim spectat ad materiam: existimo caracterem imprimi in traditione superpellicei, quæ videtur res proportionata ad ministerium canendi Divinas Laudes; non autem in ipsa Tonsuratione, quia in eo actu tantummodò tondentur capilli & nihil traditur; & sic deest materia quæ in Sacramento Ordinis est illud per cujus traditionem confertur Ordo secundum definitionem Concilii Florentini, ut dictum est suprà in 4. fundamento *num.* 69. *versione Prætereà in Sacramento*; nec Pontificale ibidem habet tonsos pro Ordinatis, nisi post traditionem vestis. Quo verò ad formam veriùs videtur eam contineri sub illis verbis Pontificalis: *Induat te Deus novum hominem &c.* quæ pronunciantur à Pontifice sedente cum Mitra in ipso actu traditionis vestis. Et in singulis ordinandis seriatim repetuntur. 88 Non enim transit absque difficultate quod ait Abbas antiquus hìc in principio & Hostiensis in verbo *Ecclesiæ*, videlicet formam in collatione Tonsuræ seu Psalmistatùs, esse illam quæ habetur in capite *Psalmista* 23. *distinctione*, id est: *Vide ut quod ore cantas, corde credas; & quod corde credideris, operibus compleas.* Tum quia Pontificale Romanum in rubrica *de officio Psalmistatùs*, relatis ad litteram verbis, dicto capite *Psalmista*, subdit in fine: Etsi Episcopus Clericum ordinans hæc faciat, benè facit. Quod satis clarè indicant verba illa: *Vide &c.* in Ordinatione Clerici primæ Tonsuræ, non esse necessitatis; sed congruitatis: tum quia illius formæ nulla fit mentio in titulo *Clero faciente*, *ubi* habetur ritus servandus in collatione Tonsuræ. Quod tamen omitti non potuisset, si illa esset forma essentialis: alioquin Ecclesia Romana docuisset ritum non integrum in Ordinatione Clerici: quod sine errore affirmari non potest. Quarè cùm certum sit in collatione Tonsuræ formam esse adhibendam, ut apertè probatur hìc in illis verbis. Juxta formam Ecclesiæ datam: oportet fateri formam contineri sub verbis quibus ex Præscripto Pontificalis utitur Pontifex in collatione Tonsuræ, videlicet: *Induat te &c.* cum ibi in titulo *de Clericis faciendis*, aliam non habeamus. Nisi fortè dixerimus Pontificale expressisse formam illam: *Vide ut quod ore cantas &c.* in titulo *de Officio Psalmistatùs*, quem posuit paulò ante titulum *de Clericis faciendis*; & cùm Psalmistatus juxta Pontificale sit Officium annexum primæ Tonsuræ, ut ostensum est suprà in 4. fundamento *num.* 64. *versione Et confirmatur.* Et ideò pro Tonsura ipsa à Sacris Canonibus & Canonistis accipiatur, ut similiter monstratum est in secundo fundamento pro hac sententia, *num.* 55. satis fuit ut Pontificale prædictam formam exprimeret suo loco, ubi in specie egit de Psalmistatu: licèt illam non reperierit in titulo *de Clericis faciendis.* Quod ex eo etiam confirmari potest, quia in titulo *de degradatione* à prima Tonsura expressè cavetur, ut Episcopus si velit, dicat Clerico degradando: *Quod ore cantasti, corde non credidisti nec opere complevisti: ideò Officium cantandi in Ecclesia Dei à te amovemus.* Quod necessariò supponit illa verba fuisse prolata & potestatem canendi traditam in collatione primæ Tonsuræ. Et tenendo hanc opinionem Abbatis antiqui quæ videtur à Canonistis recepta: non obstant verba quæ ponuntur in fine rubricæ de Officio Psalmistatùs. Quoniam in principio ibi dicitur: Psalmista potest absque licentia Episcopi solâ jussione Presbiteri Officium suscipere cantandi, dicente sibi Presbitero: *Vide ut quòd ore cantas &c.* Dum autem posteà subjungitur. Si Episcopus Clericum ordinans hæc faciat, benè facit: sensus eorum verborum videtur esse: Psalmista seu Clericus primæ Tonsuræ ordinari potest etiam à Presbitero sine jussione Episcopi per illa verba: *Vide ut quòd ore cantas &c.* Sed si Episcopus ipse Clericum ordinet pronunciando illa verba: *benè facit.* Quo sensu congruentia non refertur ad formam seu prolationem verborum; sed ad ipsam ordinationem: licèt primus intellectus videatur magis congruere litteræ.

89 Quintò & ultimò idem colligitur ab effectu qui Ordinationem consequitur; nam in Tonsura sicut & in aliis Ordinibus datur Spiritus Sanctus, ut patet in eadem rubrica: Pontificalis *de Clericis faciendis*, ubi Pontifex recitat Orationem, dicens: *Oremus Dominum nostrum Jesum Christum pro his famulis suis qui ad deponendum comas capitum suorum pro ejus amore festinant, ut donet eis Spiritum Sanctum.* Et sic in collatione Tonsuræ confertur gratia, capite *Omnes* & capite *Spiritus Sanctus de consecratione, distinctione* 5. Concilium
90 Tridentinum, *sessione* 25. *de Sacramento Tridinis, can.* 4. Ergò Tonsura est Sacramentum, quia in solis Sacramentis gratia confertur; non autem in Sacris & Cæremoniis non essentialibus aut præambulis ad Sacramentum, ut docet Sanctus Thomas *in* 1. 2. *quæst.* 108. *articulo* 2. *ad secundum.* Et proprium est Sacramentorum conferre gratiam gratum facientem, ut inquit Richardus in 4. *distinctione* 24. *articulo* 4. *quæstione* 1.

91 Decimò, principaliter Canonistarum sententia probatur rationibus; nam in actibus Ecclesiæ Spiritualia corporalibus respondent; exteriora enim fiunt propter interiora, capite *Sacrificium de consecratione, distinctione* 2. undè Sacramentum
92 à Concilio Tridentino In capite 3. *sessione* 13. *de Sacramento Eucharistiæ*, definitur esse Simbolum rei Sacræ & invisibilis gratiæ forma visibilis. Et Ordo, ut dictum est suprà à Theologis, definitur esse signaculum quoddam quo traditur ordinato Spiritualis potestas; & dicitur signaculum, id est cum exteriori signo traditum, secundum Petrum de Palude apud Silvestrum in verbo *Ordo, primo in principio*; sed prima Clericalis Tonsura traditur cum exteriori signo coronæ & impositionis vestis, ut in capite *Degradatio* §. *Actualis de pœnitentia, lib.* 6. Et in Pontificali Romano, ut est dictum
93 *num.* 87. Ergò signatum interius in anima ei respondet; sed signatum interius in anima est caracter qui nihil aliud importat nisi quamdam signationem. Sanctus Thomas in 3. parte, *quæstione* 4. *articulo* 1. & patet ex Concilio Tridentino, *sessione* 6. *de Sacramentis, can.* 9. ibi: *Caracterem in anima, hoc est signum quoddam spirituale, &c.* Ergò prima tonsura imprimit caracterem; & ita est propriè ordo: nam caracter interior est essentialiter & principaliter Sacramentum ordinis, ut inquit D. Thom. in 4. *dist.* 24. *q.* 1. *art.* 1. *quæst.* 2. *ad primum.*

Undecimò, sicut ab Episcopo datur confirmatio, & alii 94 ordines; ita & prima tonsura: nam etsi Abbates Presbiteri & benedicti, vel habentes jurisdictionem quasi Episcopalem possint tonsuram conferre, ut hìc & in c. Abbates, de privileg. in 6. ut dictum est suprà num. 6. tamen hoc provenit ex concessione Ecclesiæ. At jure ordinario solus Episcopus eam confert. Supplementum Div. Thom. *q.* 38. *art.* 1. *in corpore & q.* 40. *art.* 2. *ad secundum.* Undè Clemens Romanus *lib.* 3. *Constitut.* cap. 11. docet Presbiterum, seu Sacerdotem non habere potestatem ordinandi Lectores, aut Ministros, aut Cantores, aut Janitores, sed Episcopis tantùm hoc convenire, quia inquit, hìc est ordo & harmonia Ecclesiastica. Et solum Episcopum esse ordinarium Ministrum Sacramenti ordinis, definitum est à Concilio Florentino in *Instructione Armenorum*, §. *Sextum Sacramentum* & à Trident. *sess.* 23. *de Sacram. ordin.* cap. & *can.* 7. Sed in Confirmatione & aliis ordinibus imprimitur caracter, Concil. Trident. *sess. de Sacram. can.* 9. Ergò & in prima tonsura.

Duodecimò, nullum Sacramentum prærequirit caracterem 95 Sacramenti Chrismatis ex necessitate præcepti, nisi Sacramentum Ordinis, D. Th. in 4. *dist.* 24. *q.* 1. *art.* 2. *q.* 4. Silvest. *in ver. Ordo secundo n.* 1. Sed prima tonsura de necessitate præcepti prærequirit Sacramentum Chrismatis, Concil. Trident. cap. 4. *sess.* 23. Undè aliàs declaravit S. Congre- 96 gatio Concilii primà tonsurà initiatum non suscepto Chrismate, ac posteà ad minores ordines eo suscepto esse malè promotum, beneficia minùs legitimè acquisivisse & non posse ad sacros ordines ascendere, nisi prævià Sedis Apostolicæ dispensatione, quidquid contra incautè scripserit Navarr. in *Man.* cap. 22. *in tit. de Sacram. Confirm. n.* 9. *vers. Quintò peccat.* Ergò tonsura est ordinis Sacramentum. Propterea enim ad ordines prærequiritur Confirmatio, quia cùm per sacram ordinationem tradatur ordinato spiritualis potestas, convenit ut priùsquam laicus eam adipiscatur, per Sacramentum Crismatis roboretur, instruatur & armetur ad pugnam contra invisibiles hostes, cap. *Spiritus sanctus de cons. dist.* 5.

Decimo tertiò, ordo importat quemdam dignitatis gra- 97 dum & potestatem supra populum, Sanctus Thomas in 4. *dist.* 24. *q.* 1. *art.* 2. *quæst.* 1. Et colligitur ex Concilio Tridentino *sess.* 23. *de Sacram. Ordin.* cap. 4. Sed Clericus hoc ipso, quòd Clericus est, in altiori statu, quàm laïcus constituitur, cap. *Duo* 12. *quæst.* 1. cap. *Denique* & ibi gloss. 1. 4. *dist.* gloss. in cap. *Qui viderit in ver. Studiosa* 32. *q.* 5. & in cap. *Sedes in ver. Majores suprà de rescript.* Gemin. *cons.* 65. *Discutiam n.* 4. *vers. Nec obstat si dicatur*, & constituitur etiam in majori officio & potestate, ut patebit infrà in 18. fundamento. Ergò tonsura, per quam quis efficitur Clericus, ordo est.

Decimo quartò, Ecclesia militans exemplata est à triumphanti, cap. *Ad hoc* 89. *dist.* gloss. in Clem. *fin. in ver. Ec-* 98 *clesia de hæret.* sed in Ecclesia militanti Clerici per solam tonsuram à laicis distinguuntur, d. c. *Duo sunt* 12. *q.* 1. & *c. Cleros* 21. *dist.* Ergò similiter distinguuntur in Ecclesia 99 triumphanti. At hæc distinctio ibi esse non potest, nisi mediante caractere, qui ut dicunt Innoc. Host. Joan. Andr. & omnes in c. *fin. de Sacram. non iter.* est quædam figura intellectualis & indelebilis animæ infixa, per quam sic insignitus à non insignito in die Judicii discernetur. Ergò in Clericali tonsura caracter imprimitur.

Decimoquintò, prima tonsura est repetenda, si ea præter- 100 missa sequentes ordines fuerint collati. Ergò est ordo, non autem simplex dispositio, seu præparatio ad ordines; alioquin frustrà ordinatus disponeretur ad id quod jam esset assecutus, cùm dispositio sit quidam habitus incompletus secundum Divum Thomam in 4. *distinctione* 4. *art.* 1. & præparatio debeat semper præcedere præparatum, *l.* 1. *ff. De interrog. action. l. Ad legatum, ff. De procur.* cap. *Ad audientiam de Eccles. ædifican.* cap. *Quoniam de sentent. excommun. lib.* 6. notatur in capite 1. *De accusat.* & in capite *Ante baptismum de consecrat. distinct.* 4. Antecedens probatur autoritate Hostiens. *hic numer.* 2. *vers. Quod non placet*, ubi reprobans opinionem Innocentii contrarium sententis, Psalmistatus, inquit, certus ordo est, ut hìc dicitur & est principium & quasi fundamentum militiæ Cleri- 101 calis, cui quis per hunc ordinem adscribitur, *cap. eo libentiùs de serv. non ordinan.* & in hæreditatem Domini assumitur, cap. *Cleros* 21. *dist.* cap. *Cùm secundum infrà de præben.* Non est ergò contemnendus. Nam in omnibus rebus, id est perfectum, quod ex omnibus suis partibus constat. Et certè cujusque rei potissima est principium, *l.* 1. *ff. De orig. jur.* 102 Ordinatè ergò ad ordines ascendendum est: nam casum appetit, qui postpositis gradibus per abrupta quærit ascensum, cap. *Sicut Neophitus* 48. *dist.* & cùm manus impositio & unctio in aliis ordinibus ritè exhibitis repetantur, cap. 1. & *fin. de Sacram. non iteran.* cap. *unic. de Sacram. unct.* multò for-

tius erit hic ordo, qui omnes debet præcedere, repetendus. Est enim certus in Ecclesia Dei per quem vinculum inter promovendum & Ecclesiam quodammodò initiatur. Ita Hostiquem totidem verbis referunt & sequuntur hic Joan. Andr. *num.* 12. *vers. ex eo quòd in hac forma & num.* 28. Butr. *num.* 6. Card. *num.* 2. *vers.* 5. *Quæro*, Abb. *num.* 2. & alii communiter.

103 Decimosextò, ut inquit Dion. *de Ecclesiast. Hierarch. c.* 6. *Nostra Hierarchia Deo traditis ordinibus sanctè disposita, sanctis & cœlestibus Hierarchiis conformis est.* Sed in cœlesti hierarchia novem sunt ordines Angelorum, cap. *Principium*, §. *Omnis Lapis*, *de Pœnit. dist.* 2. Ergò totidem ordines esse

104 debent in Ecclesia militanti. Atque ita septem ordinibus adjunxeris primam tonsuram & Episcopatum, novem ordines in Ecclesia Dei sine errore calculi computabis, ut sic superiori hierarchiæ hæc inferior conformetur, ut inquit formaliter Hostiens. hic num. 6. cùm quo transeunt Joan. Andr. Butr. Card. & cæteri omnes, Præpos. *num.* 4. 21. *distinct.* Quo argumento utitur etiam ex Theologis Altisiodorensis in *Summa lib.* 4. *tract.* 8. *q.* 1. & Major. *in* 4. *dist.* 24. *quæst.* 1. *col.* 2.

105 Decimoseptimò, prophetia Psalmorum non est minùs nobilis, quàm aliæ. In omnibus enim locutus est Spiritus sanctus, ut in Simbolo Patrum. Imò, ut ait Gregor. *super Ezechiel.* super illud Psalmi: *Illuc iter, quo offendam illi salutare Dei*, relatus à Turrec. in d. c. *Psalmista n.* 1. v. *Quarto* Gregorius 23. d. Psalmorum cantu, aut datur spiritûs compositionis aut spiritûs prophetiæ si cum attentione & devotione fiat, quod non dixit de aliis prophetiis. Item Psalmos magis, quam cæteras prophetias frequentant Ministri Ecclesiæ. Ergò sicut est ordo in Ecclesia deputatus ad recitandum, seu canendum alias prophetias, scilicet ordo Lectoratûs, cap. *Perlectis*, *vers. Ad Lectorem* 25. *distinct.* ita aliquis ordo fuit in Ecclesia deputandus ad recitandum & canendum Psalmos. Sed hic est Psalmistatus d. c. *Perlectis*, *vers. ad Psalmistam.* Ergò Psalmistatus est ordo.

106 Decimooctavò, Psalmista habet speciale ministerium in Ecclesia ab aliorum ministeriis distinctum, quod non convenit multitudini, habet speciale nomen, specialem formam & specialem materiam. Ergò est proprie ordo ab aliis distinctus. Consequentia patet, quia ex diversitate ministerii & potestatis spiritualis deprehenditur diversitas cujusque ordinis, ut probatur in d. c. *Perlectis* 25. *dist.* Et docet S. Thomas in 4. *distinct.* 24. *quæst.* 2. *art.* 1. & 2. Item ex diversitate materiæ & formæ, ut patet in Conc. Trident. *sess.* 14. *de Sacram. Pœnitent. & extrà Unct.* cap. 2. ibi: *Materia & forma, quibus sacramenti essentia perficitur, longissimè dissidet.* Confert etiam ad ostendendam diversitatem ordinis ipsa nominis diversitas, ut in cap. 2. *sess.* 23. *de Sacram. ord.* arg. *l. si idem*, C. *de Codicill.*

107 Antecedens probatur quoad diversitatem ministerii in d. c. *Perlectis*, ubi sic legitur: ad Psalmistam pertinet officium cantandi, dicere benedictiones, laudes, sacrificium, responsoria & quidquid pertinet ad canendi peritiam. Hoc autem officium nulli ex aliis ordinibus competit. De Ostiario, Exorcista & Acolito est manifestum. De Lectore autem probatur in eod. cap. *Perlectis*, ubi Lectoris officium exprimitur per hæc verba: Ad Lectorem pertinet lectiones pronunciare & ea, quæ Prophetæ vaticinati sunt populis prædicare. Diversitas igitur in hoc constitit: nam Psalmista officium habet canendi Psalmos; Lector pronunciandi lectiones. Undè Lectores à legendo, Psalmistæ à Psalmis canendis vocati; illi enim prædicant populis quid sequantur; iiti canunt, ut excitent ad compunctionem animos audientium. Quæ sunt verba textus in cap. *Cleros*, *vers. Lectores* 21. *dist.* Et propterea, ut ibi subnectitur, Lectores dicuntur etiam Pronunciatores, quòd populo annuntient; tanta enim & tam clara erit eorum vox, ut quamvis longè politorum aures adimpleant. Psalmistæ verò dicuntur Cantores, quia vocem modulantur in cantu, Psalmista officium habet cantandi non tantùm Psalmos, sed etiam benedictiones, laudes & quidquid pertinet ad canendi peritam; Lector pronunciandi solas lectiones. Rursùs ad Lectorem pertinet populo prophetias prædicare, seu legere cum explatione, ut interpretatur Alber. Magn. apud Turrec. in d. c. *Cleros num.* 1. *vers. Ad secundum respondetur.* At munus hoc explanandi non convenit Psalmistæ, sed canendi simpliciter. Demum ad Lectorem pertinet panem & omnes fructus novos benedicere, ut in Pontificali Romano in *tit. de ordin. Lector.* quod similiter Psalmistæ non competit.

108 Sed nec multitudini convenit officium Psalmistæ. Siquidem multa ad eum peculiariter spectant, quæ ab aliis ex officio in Ecclesia præstari non debent, puta dicere benedictiones, id est benedicamus domino, ut exponit in gloss. *in Benedictiones in* d. c. *Perlectis*, & alia, quæ decantantur à solo Psalmista, non autem à Choro. Et quamvis hæc possint etiam ab aliis

109 exerceri, non tamen cum solemnitate & ex officio: nam actus quòque aliorum sequentium minorum ordinum exerceri possunt ab eis Clericis, imò etiam à laicis, non tamen ex officio, ut docet S. Thom. in 4. *dist.* 24. *q.* 2. *art.* 2. *ad* 9.

Nec refragatur quòd non appareat, quam relationem habeat hoc officium ad Sacramentum Eucharistiæ. Imò enim sicut Lector ex hoc solùm, quod eruditi fideles per sensum verborum in pronunciandis lectionibus, dicitur habere sufficienter hanc relationem: eodem modo eamdem relationem dicitur habere Psalmista, propterea quòd per cantum, & per emissionem vocum resonantium in Psalmis & aliis, quæ illi ex officio incumbunt, excitat corda, & præparat ad Eucharistiam suscipiendam. Ita formaliter declarat Præpos. in cap. *Cleros num.* 4. *vers. Et dum dicitur* 21. *dist.* dicens: *Clericatus habet suum distinctum ministerium, scilicet psallendi & canendi responsoria, hymnos & reliqua, per quod ministerium etiam ipse cooperatur circa Sacramentum Eucharistiæ, disponendo fideles, qui habent suscipere Sacramentum.* Et ita dicit Speculat. *in rational. divinorum in lib.* 3. *cap. De gradualis: nam canendo responsoria repræsentat vitam activam, in qua sancti ad invicem hortantur, ut ad æternam vitam perveniant; auxilium pro populo implorant; Deum ad misericordiam invitant, labores præsentis vitæ insinuant, concordiam charitatis in fidelibus debere vigere præmonstrant. Quæ in tractu & in Prosa declarantur, fidelesad profitendum Simbolum invitant; offertoria canunt, ut notet populus dum offert, quod impletionem mandatorum offerimus nosmetipsos. Etiam dum canunt Clerici hymnum ringelicum & postea Sanctus, repræsentant totam Ecclesiam, gloriam Dei, laudem & honorem cantantes & sic præparantes se ad Eucharistiæ venerationem & etiam destinatis ab Ecclesiæ temporibus susceptionem.* Hæc ibi. *Quæ omnia*, ut Præpos. subdit, *negari non potest quin*

111 *conferant circa Sacramentum Eucharistiæ, cùm præparent fideles ad Sacramentum ipsum Eucharistiæ suscipiendum, licèt non operentur in ipso actu consecrationis Eucharistiæ. Non enim ad esse ordinis Ecclesiastici & sacramentalis requiritur, ut habeat ministerium cooperativum in ipso actu consecrationis; sed satis est, ut quo ad susceptentes cooperetur ipsos præparando, sicut clarè patet in Exorcista & Ostiario, dict. cap. Perlectis* 25. *distinct. cap. Exorcista, cap. Ostiarius* 23. *distinct.* & docet S. Thom. in 4. *distinct.* 24. *quæst.* 4. *vers. Ad secundam quæstionem*, hactenus verba Præpos. locus D. Thom. alias est *d. distinct.* 24. *quæst.* 2. *art.* 1. *quæst.* 2. Undè hoc ministerium Psalmistæ, seu Clerici primæ tonsuræ esse sacrum fatetur Paludan. in 4. *dist.* 24. *q.* 3. *n.* 9. Et contra utrumque Sotum Valquez in 3. *par.* D. Thom. *tom.* 3. *disp.* 236. *c.* 1. Licèt non benè affirment hoc ministerium convenire multitudini.

De diversitate nominis patet; quia passim hic ordo appellatur Psalmista, seu Cantor à sacris Canonibus & Conciliis, ut patet in juribus præallegatis in 2. 3. & 6. fundamento. De materia & forma dictum est satis suprà in nono fundamento *numer.* 87. Concurrunt igitur in Psalmistatu omnia essentialia ad constituendum ordinem, prout est Sacramentum, id est traditio potestatis spiritualis in ordine ad Sacramentum Eucharistiæ per rem sensibilem & verba, S. Thom. in 4. *dist.* 1. *quæst.* 1. *art.* 3. *ad secundum.* Et in 3. *part, quæst.* 60. *per tot.* Silvest. in *ver. Ordo primo, in princ.*

Decimonono mirabiles sunt effectus primæ Clericalis tonsuræ; nam per eam Christiani à statu laicali ad Clericalem transferuntur & de sorte Domini efficiuntur, cap. *Duo sunt genera*, 12. *q.* 1. cap. *Cleros*, 21. *distinct.* Eximuntur jure divino ab omni potestate sæculari, cap. *Si Imperator*, 96. *distinct.* Præpos. in d. cap. *Cleros*, *num.* 4. *col.* 4 *vers. & sic fiat Conclusio*, plenè Alexander *cons.* 8. Videtur super primo dubio, *n.* 1. *lib.* 1. Undè huic privilegio renunciare non possunt, cap. *Si diligenti*, *de foro compet.* Hostiens. hic num. 4. Eorum bona exempta sunt ab omnibus impositionibus & oneribus laicalibus similiter jure divino, text. in cap. *Quamquam*, *de cens. lib.* 6. cap. *Benè quidem*, 96. *distinct.* cap. *In canonibus* 16. *q.* 1. cap. *cùm laicis*, *de reb. Eccles. non alien.* gaudent privilegio Canonis, cui privilegio nec renunciare possunt, cap. *contingit*, *de sententia excomm.* gloss. in d. cap. *si diligentia in ver. Facto Privatorum.* Sunt capaces excommunicandi, beneficia conferendi, causas spirituales cognoscendi, personas Ecclesiasticas distringendi & omnis jurisdictionis Ecclesiasticæ tam ordinariæ, quàm delegatæ, cujus merus laicus non est capax, cap. *ex litteris*, *de transact.* Turrecrem. in cap. *Clerici*, *num.* 5. 23. *distinct.* Possunt beneficia Ecclesiastica obtinere, Concil. Trident cap. 6. *sess.* 13. & gaudent omnibus privilegiis Clericorum Covarr. *tract. quæst.* cap. 31. *sub num.* 9. & patet ex Pontificali Romano, ut dicetur infrà num. 128. Et quamplures alios effectus similes cumularunt Moderni in *tract. de effect. Cleric.* Tot verò & tam insignes effectus utique non congruerent primæ Clericali tonsuræ, si esset tantùm simplex dispositio, seu præparatio, vel præambulum ad ordines & non ordo; Causa enim per effectus cognoscitur & demonstratur, cap. *Quòd Dei timorem*, *de statu Monach.* Clem. *exivi*, §. *Cupientes*, *ver. cùm enim*, & ibi Card. in 2. *notab.*

tab. de verb. signif. & ut Bald. inquit in cap. *Dudum*, *il.* 2. *n.* 31. *de elect.* ab effectu est locus demonstrativus & sufficit ad intelligentiam rei, intelligere effectum.

113 Vigesimò. Canonistarum sententiæ videtur clarè adhæsisse Sixtus V. in constitutione *contra Clericos malè promotos, editâ Nonis Januarii* 1588. quæ incipit, *Sanctum & salutare*, in illis verbis: *Rem quidem sacram & divinum munus affectantes, ad suscipiendum Clericalem caracterem, aliosque ordines minùs ritè vel etiam temerè se ingerant.* Nec non in illis Clericali caractere non legitimè, insigniverit. Si enim per primam tonsuram insignitur quis clericali caractere; Ergò prima tonsura est ordo Sacramentalis, quia ut ex D. Thoma diximus in 10. fundamento num. 93. Caracter interior est essentialiter & principaliter Sacramentum Ordinis. Et vim infert litteræ responsio Vasquez in 3. *par. D. Thom. tom.* 3. *disp.* 236. cap. 1. *n.* 12. Quòd Pontifex ibi caracterem accipiat pro destinatione ad statum Clericalem: nam hac ratione verba omnia scripturarum licebit in sensus extraneos detorquere & cavillari. Quid enim commune habet caracter cum destinatione? Et eò magis quia Sixtus V. paulò superiùs in *vers. Quare*, dicit Clericali militiæ quem adscribi per pri-

114 mam tonsuram: Ergò tonsura non est destinatio ad statum Clericalem, ut dicit Vasq. sed status ipse Clericalis cui sic promotus adscribitur. Præterea in Constitutione dicitur Clericalem caracterem aliosque ordines. Pondera illam dictionem, alios, quæ indicat primam tonsuram esse proprié ordinem, cum ex propria vocabuli significatione dictio, alius, stet implicativè & sit repetitiva similium Clem. 2. *de celebr. Missar.* gloss. in cap. *Hinc etenim in ver. Aliarum* 49. *distinct.* Ad hæc Sixtus appellat primam tonsuram rem sacram & di-

115 vinum munus; quæ sanè verba non congruunt simplici destinationi ad statum Clericalem: quibus etiam confunditur opinio utriusque Sori apud Vasq. *loco cit.* qui scripserunt ministerium primæ tonsuræ non esse sacrum, ut dictum est suprà *num.* 111. *in fine.* Demùm Sixtus agens de Clericis tam infig-

116 nitis clericali caractere; quàm aliis ordinibus, in eadem constitutione declarat eosdem Clericos poli hac malè promotos ab executione, ministerio & exercitio ordinum suscepto rum perpetuò esse suspensos. Ergò Clerici primæ tonsuræ habent ordinem & peculiare ministerium in Ecclesia. Quod malè negarunt Palud. & Vasq. citati suprà in decimooctavo fundamento in fine. At idem c. *sicut dignum, infrà de hom.* ubi interdicitur Clericis irregularibus, ne lectiones in Ecclesiis legant, seu responsoria in Choro separatim cantent: hoc enim ultimum est peculiare officium Clericorum primæ tonsuræ, seu Psalmistarum, ut in c. *Perlectis*, 25. *d.* Porrò in manifestis regula scripturarum est; non extenuare quæ scripta sunt. Stemus ergò litteræ, ut ex Hieron. formaliter inquit Joan. Andr. cap. *Super speculâ*, *in fin. Ne Cler. vel Monach.*

Vigesimo primò. Eamdem sententiam probavit sacra Con-

117 gregatio Episcoporum & Regularium: nam cùm ei relatum fuisset Episcopum Cavensem declarasse quemdam Clericum primæ tonsuræ fori privilegio privatum, eò quòd tonsura non imprimeret caracterem: sacra Congregatio binis litteris, videlicet 12. Maii 1620. & 16. Novembris 1621. eidem Episcopo injunxit ut decretum illud revocaret & obliteraret, si in eo contineretur declaratio: quòd prima tonsura caracterem non imprimeret & in posterum à similibus declarationibus abstineret.

Ad extremum. Apertiùs hanc sententiam probavit Sacra

118 Congregatio Concilii. Si quidem consulta an Abbas habens jurisdictionem quasi Episcopalem, si aliis quàm Regularibus sibi subditis primam tonsuram conferret, censeretur saltem impressisse caracterem, adeò, ut taliter tonsuratus, non iterùm tonsurari deberet: respondit impressum esse caracterem; & ita tonsuratum, tonsurari iterùm non debere. Quæ fuit sententia Boattini hic & Archidiac. in cap. *Quoniam*, *n.* 5. *in fin.* 69. *dist* & in cap. *Abbates*, *de privileg. in* 6. quam sequitur gloss. ibi in *ver. Tonsuram*, & alii plures, quos suprà attulimus in 3. *notab. n.* 4.

Superest nunc ut respondeamus ad contraria argumenta Theologorum.

Ad primum igitur, nempè ad c. *primum*, 77. *dist.* respondet gloss. ibi dictionem, *primum*, respicere sequentes ordines. Et quamvis Turrecrem. dicat illam gloss. esse ineptam, ego tamen salvando glossam, allego textum similem in capite *officio*, 59. *distinct.* ubi habetur, *affinescat in Domini castris in Lectorum primitùs gradu divin. rudimenta servitii, nec illi vile sit Exorcistam, Acolitum, Subdiaconum, Diaconum per ordinem fieri.* Ecce quod in *d.* cap. 1. dicitur, sit primum Ostiarius; in *cap. Si officia.* dicitur, primitùs assuescat in gradu Lectoris. Et tamen certum est Lectoris gradum non esse primum, sed secundum ab Ostiariatu, ut in capite *A Subdiacono*, 93. *distinct.* Necesse est igitur ut dictiones, *primùm*, & *primitùs*, utrobique respiciant sequentes gradus dumtaxat. Sic aliquando primus dicitur respectu secundi, *l. Si finita*, §. *Julius*, *ff. De damn. infect.* gloss. in *l. si duos*, *ff. De reb. dub.* Secundus dicitur primus respectu tertii & tertius primus respectu quarti, ut in Authen. *de hæred. ab intest.* §. *Inordinatum*, text. cum gloss. in *l.* 2. §. *Juris civilis scientiam*, *ff. De orig. jur.* gloss. in *l. Si duobus*, §. 1. *In ver. Primum. annum*, *ff. quib. mod. usufr. amitt.* Et sic dicitur primus non solum quem nemo præcedit, sed etiam qui habet alios post se gloss. *fin* in capite *Joseph. de verb. signif.*

Respondeo secundò litteram dict. cap. 1. non esse intelli- 120
gendam de laicis, nam etsi dicat, si quis tamen, dictio illa, *Quis*, referri debet ad Clericos tantùm. Ratio est, quia repugnat Canonicis institutis: ut quis de statu laicali ad Episcopatum assumatur, licet præmittantur gradatim singuli inferiores ordines, cap. 1. *c. Non negamus*, cap. *Miserum*, cap. *Qui proderit*, & §. *His omnibus*, 61. *dist.* Imò grave opprobrium est Clero, si nullus inter eos ad Episcopatum reperiatur idoneus, cap. *studia*, *eadem distinct.* Undè sensus illius textûs videtur esse: Si quis de Clero ordinandus est Episcopus primùm sit Ostiarius, deindè Lector, &c. Idque insinuat ibi. *In Ecclesia, id est qui in Ecclesia existunt & sic jam sunt prima tonsura initiati & de foro Ecclesiæ sit jam ascendant ad gradus Ecclesiasticos, primum ordinentur Ostiarios, &c.* Alioquin si textus de laicis esset intelligendus, illius sensus esset, si quis laicus ordinandus sit Episcopus, primùm sit Ostiarius. At certè absurdum esset ut Pontifex ibi generaliter docuisset meros laicos posse ad apicem Episcopatûs assumi contra Canonicas sanctiones. Præterea si ille textus intelligeretur de mero laico sequeretur, ut quis de laico posset fieri Ostiarius, omissâ prima tonsura, quæ tamen sive ordo sit, sive non, certè omitti non debet; imò est supplenda, si ea prætermissâ sequentes ordines fuerint collati, secundum opinionem Hostiens. quæ communiter recipitur, ut dictum est supra in decimoquinto fundamento. Verba igitur textûs licet indefinita, & generalia ad Clericos restringi debeant, ne hoc absurdum sequatur, *l.* 2. *C. De noxal action.* Bartol. *in repet. l. Omnes populi*, *in* 6. *quæst. principali post. princ. ff. De just. & jur.* Et hunc arbitror esse verum, & germanum sensum illius textûs, licet alii non tangant.

Ad secundum, & tertium respondetur illa jura suppleri per alia, in quibus fit mentio de Psalmistatu. Non enim est insuetatum in sacris Canonibus, ut quandoque omittatur aliquis ordo; ut patet in *cap. Si quis Episcopus*, 27. *quæst.* 1. ubi recensentur singuli ordines Ecclesiastici ab Episcopo usque ad Psalmistam; & tamen nulla fit mentio Acoliti, vel Exorcistæ. Undè sicut ex eo textu non liceret arguere. Ergò Acolitus, & Exorcista non sunt ordines; ita neque ex juribus prædictis; quia omissio Psalmistatûs suppleri debet per alia jura. Simile, in *c. Si officia*, 59. *dist.* & in *c. In singulis*, 77. *dist.* ubi ordines Ecclesiastici exprimuntur, nec fit mentio Ostiariatûs.

Ad quartum respondetur nec jure, nec ratione probari 124
ad Lectorem spectare munus explanandi prophetias. Nam verbum *prædicare*, quod ponitur in *c. Perlectis*, 25. *dist.* & in *cap. Cleros*, 21. *dist.* à gloss. & DD. exponitur, id est legere. Undè in Pontificali Romano in *rubric. de ordinat. Lector.* dicitur, Lectorem siquidem oportet legere ea *quæ prædicat, & lectiones cantare. Et sanè cùm more Ecclesiæ 125
receptum sit ut ad minores ordines ex necessitate præcepti sufficiat ætas septem annorum, ut patet ex Pontificali Romano in *rubr. de ordinibus conferend.* ibi: *Prima tonsura, & minores ordines ante septimum annum completum dari non debent*, & docet S. Thom. in 4. *dist.* 25. *art.* 2. *quæst.* 2. non esset possibile, ut puer annorum septem ordinatus Lector exponeret quod vaticinati sunt Prophetæ, cùm vix præstare id possint provecti Theologi & Magistri; ac proinde hujusmodi Philosophi. in *lib. de somno*, & *vigil.* Cujus est poten- 123
tia, ejus est actus. Itaque ut dictum est suprà *num.* 107. Lectoris officium est lectiones legere, & prædicare, seu cantare, idest alta voce illas pronunciare, ita ut etiam à longè distantibus audiantur, ut declarat Isidor. in *d. c. Cleros*, 21. *dist. vers. Idem. etiam*, & pronunciatores, licet, ut ibi dicitur, quidam Lectores ita miserabiliter pronuncient, ut quosdam ad luctum, lamentationemque compellant. Atque ita corruit fundamentum quòd ordo non sit annexus prophetiæ Psalmorum, prout est littera in Ecclesia, sed prout est lectæ cum explanatione.

Ad quintum patet responsio ex dictis in decimo octavo fun- 124
damento pro hac sententia. Respondet enim Præpos. in *d. c. Cleros*, *num.* 4. *col.* 3. *vers. Nec obstandum dicitur quod in aliis ordinibus*, 21. *dist.* de essentia ordinis non reperiri cautum hoc, ut debeat per solum, & unicum exerceri, nec esse necessariam illationem, Ministerium ordinis impletur per plures; ergò non est ordo. Imò actum consecrationis Euchariss- 125
tiæ, quod est principale sacramentum ad quod referuntur ordines Ecclesiæ possunt plures Sacerdotes simul expedire, & plures Sacerdotes simul unam, & eamdem hostiam consecrare, ut docet S. Thom. in 3. *part. quæst.* 82. *art.* 2. Sicut omnes simul acceperunt potestatem in Cœna, & omnes Christo instituenti Sacramentum Eucharistiæ, & cœnanti con-

convertunt : Sacerdos enim non consecrat nisi in persona Christi. Multi autem sunt in Christo ; ideò non refert utrum per unum, aut multos Sacramentum Eucharistiæ consecretur. Multò fortiùs ergò non refert, ut per multos simul ministerium psallendi & canendi adimpleatur, maximè cùm & ipse chorus Clericorum totam Ecclesiam repræsentet, & Congregationem fidelium, quæ una debet esse in Christo, *cap.* 1. *De Summ. Trinitat.* quia in multis nihilominus ista unitas repræsentatur. Facit quod not. in *cap. Romana*, §. *Universitatem, de sentent. excommun. in* 6. Nam ubi actus exercetur à pluribus simul, tamen singulorum facto & opere, & est applicabilis pluribus ut singulis ; tunc videtur eos plures ut singulos respicere, non autem ut universos. Ita hoc, licet exercitium canendi fiat simul cum pluribus ; tamen quia quilibet Clericus ratione ministerii sibi commissi illud implet ; quilibet Clericus dicitur singulariter suum ordinem Clericalem suscepisse.

126 Neque obstat, quòd Isidor. Psalmistarum, non ordinem, sed officium vocet, quia hoc nomen officii latissimè patet, ut magistraliter explicat Petr. de Anchar. in *cap. Ea in princ. de regul. jur. in* 6. & Felin in *cap. Post cessionem, in princ. de probat.* Et convenit etiam superioribus ordinibus, ut patet in Pontificali Romano in *rubr. de ordine Ostiarii*, ibi, *Accedant qui ordinandi sunt ad officium Ostiariorum.* Et infra ibi, *Susceptuti filii clarissimi officium Ostiariorum* & ibi : *quos in officio Ostiarorum eligere dignatus es.* Et idem patet in sequen. *rubr. de off. Lector. Exorcistar.* &c.

Ad sextum respondetur retorquendo argumentum, ut dictum est in 11. fundamento.

127 Ad septimum respondetur negando majorem. Nam sicut prima tonsura, & ita minores ordines dari possunt ubicumque & extra Missarum solemnia, ut patet in Pontificali Romano *in rubr. de Cler facien.* ibi : *Minores verò ordines possunt dari singulis Dominicis, & festivis diebus ubicumque.* Et in *rubr. de minor. ord. in princ.* ubi dicitur ; Quatuor minores ordines, dari possunt extrà Missarum solemnia. In solemnibus verò ordinationibus, tam minores ordines quam prima tonsura dari debent cum celebratione Missæ, ut in *rubr. de ordin. confer.* Et ita retorquetur argumentum, cum tonsu-
128 ra & minores ordines in hoc pari passu ambulent.

Ad octavum, & nonum respondetur negando primam clericalem tonsuram esse dispositionem mediam inter statum laicalem, & clericalem, seu ministrorum Ecclesiæ, & per eam quem non eligi ad militiam Dominicam. Imò enim per tonsuram de statu laicali quis transit ad statum Clericalem, & efficitur verè, & propriè Clericus, ut in *d. c. Duo sunt, 21. quæst.* 1. & venit Clericorum appellatione gloss. in Clement. 2. *in ver. Clericus, de vit. & honest. Clericor.* & gaudet omnibus prærogativis, & privilegiis Clericalibus, ut dictum est in decimonono fundamento. Et propterea sicut Episcopus post collatam tonsuram dicit Clero ordinato : *Hodie de foro Ecclesiæ factus es, privilegia Clericalia sortitus es*, ut in Pontif. in *tit. de Cler. faciend.* Ita post degradationem dicit Clero degradato : *Te velut Clericalis professionis indignum redigimus in servitutem, & ignominiam habitûs sæcularis, ac status*, ut in *rubr. de degradatione a prima tonsura.* Item per primam tonsuram transfertur Clericus ad statum Minis-
129 trorum Ecclesiæ, ut similiter patet ex dictis supra in decimo-octavo, & vigesimo fundamento. Rursùs Clericus per primam tonsuram efficitur propriè miles cælestis militiæ, *cap. Christianis*, 11. *quæst.* 1. ibi, *Cùm Clericalis cingulo teneretur adstricti.* Et ibi, *qui cælestem militem pulsat*, *cap. Degradatio, de pœn. in* 6. ibi cœlestis militiæ militis, id est Clerici etiam primæ tonsuræ, nam & de his loquitur ille textus, ut in *vers. Usque ad vestem, cap. Nullus Episcoporum*, 53. *distinct.* ibi, *Debet enim esse immunis ab aliis qui divinæ militiæ est aggregandus, ut à castris Dominicis, quibus nomen ejus adscribitur, nullis necessitatis vinculis adstrahatur.* Itaque per primam tonsuram Clericus non destinatur, imò aggregatur, & adscribitur Clericali militiæ, ut illic patet, & in Constitutione Sixti V. *Sanctum, & salutare*, ibi, *Clericali militiæ adscribere*, & seripsi plenius in *cap. Cum percussio, in* 3. *notab. infrà. de Cler. ægrot.* Quibus stantibus retorquetur argumentum Arch. Nam si Clericus per primam tonsuram efficitur propriè miles cælestis, habere debet propria stipendia & consequenter stipendii signa, idest caracterem.

Præterea est satis infirma illa ratio interpositionis medii à
130 statu ad statum, imò enim videmus à statu cœlibatûs quem transire passim ad conjugalem etiam non præcedentibus sponsalibus. Quod jure fieri potest secundum opinionem glossæ quam dicit veriorem Bald. in *liber.* 1. *ff. De sponsal.* & in aliis pluribus etiam nullo medio interposito. Accedit quòd in baptismate, & professione congruè interponitur medium Catechismi, & Novitiatûs, quia à baptismate, & professione postea non licet retrocedere absque hæresis, vel apostasiæ nota, idemque contingit in Matrimonio vivente uxore. At à minoribus ordinibus licitus est reditus ad statum laicalem, ut patebit in seqq. respon.

Responderi etiam potest ad argumentum Durandi & aliorum, ut dicemus infrà in responsione ad ultimum *num.* 133. Porrò ad principium noni argumenti omissimus repondere, quia nihil concludit, & fortè intentio Archidiaconi fuit arguere ad eum modum, quo dictum est in duodecimo argumento pro sententia Theologorum *num.* 31. ad quod responsum est supra in nono fundamento *num.* 85. & in quarto fundamento *num. 69. vers. Præterea in Sacramento.*

Ad decimum abundè responsum est suprà in decimo octavo fundamento pro hac sententia, & *in responsione ad quintum.*

Ad duodecimum itidem est responsum in nono fundamento. Et doctrina Joan. Monach. refellitur à Joan. Andr. ut diximus in quarto fundamento *num. 69. vers. Præterea in Sacramento.*

Ad decimum tertium respondetur negando consequentiam
131 quia etiam à reliquis Minoribus ordinibus potest Clericus, dummodò non sit in sacris constitutus, retrocedere & uxorem ducere, ac pro laico se gerere & exuere se ipsum omnibus privilegiis Cler calibus, ita ut ampliùs non dicatur Clericus, ut habetur in *c. unico, de bigam. l.* 6. *c.* 1. *de Cler. conjug. eodem lib. cap. Joannes, cap. Cùm olim, infrà eodem tit. c.* 1. *de vit. & honest.* Cler. *lib.* 6. & in Clem. 1. *eod. tit.* & ita respondet Præpos. in *cap. Cleros, num.* 4. *vers. Nam per hoc non concluditur quòd non sit ordo*, 21. *dist.*

Ad ultimum, id est ad ponderationes ex decretis Concilii
132 Tridentini desumptas, responderi potest sanctam Synodum noluisse definire hanc controversiam inter Theologos, & Canonistas an Tonsura sit ordo Sacramentalis nec ne, fortè quia id necessarium, aut expediens non putavit. Et propterea Tonsuram distinxit ab aliis minoribus : nam cùm multa statuenda essent circa primam Tonsuram, oportuit illam nominatim exprimere ; alioquin si illam non expressisset, sed tantum meminisset minorum ordinum, Theologi dixissent Tonsuram non comprehendi, quia non est ordo ; Canonistæ è contra dixissent comprehendi, quia ordo est. Quòd si Concilium sub ordinibus Minoribus intellexisset comprehendere Tonsuram, probasset sententiam Canonistarum, si intellexisset illam non comprehendre, probasset sententiam Theologorum. At neutrum præstare voluit, fortè ne condemnaret sacros Theologos, aut honorabiles Canonistas. Ergò necesse habuit de illa nominatim loqui & seorsim ab aliis quatuor ordinibus. Et hinc licet tantùm inferre, ut Concilium non declaraverit Tonsuram esse ordinem ; non tamen licet inferre ut declaraverit oppositum, & hoc intendit Sacra Congregatio dùm dixit Tonsuram à Concilio non haberi pro ordine, id est Concilium non definivisse Tonsuram esse ordinem ; & ideò illam non comprehendisse minorum ordinum appellatione & certè si Concilium hoc definivisset, Congregatio ejusdem Concilii interpres non declarasset in Clericali Tonsura imprimi caracterem, prout declaravit secundum ea, quæ diximus *numer.* 118. Et ad decretum *cap.* 17. *sess.* 23. responderi potest idcircò Concilium jussisse in Ecclesia restitui ordinum functiones à Diaconatu usque ad Ostiariatum dumtaxat, quia fortè munus Clericorum primæ tonsuræ, videlicet, canendi psalmos, & divinas Laudes, nunquam fuit in Ecclesia intermissum, & propterea nec Presbiteratûs ullam fecit mentionem. Vel certè non meminit primæ tonsuræ propter rationem superius expressam, quia noluit decidere quæstionem Theologorum, & Canonistarum sicut decidisset si declarasset tonsuratos habere certum ministerium in Ecclesia. Qui intellectus non obscurè deprehenditur ex varietate loquendi, qua usa est R. Synodus de clericali Tonsura : nam etsi alicubi usa fuerit illis verbis, primâ tonsurâ initiatus, aut etiam in minoribus ordinibus constitutus, ut in *cap. 6. sess.* 23. quæ videntur magis probare sententiam Theologorum ut tonsura non sit ordo tamen alibi locuta est per alia verba quæ magis favere videntur contrariæ Canonistarum sententiæ, ut patet *session.* 21. *cap.* 1. ibi : *Pro collatione quorumcumque ordinum, etiam clericalis tonsuræ.* Quæ verba satis clarè innuunt tonsuram esse ordinem sacramentalem. Quandoquidem illa dictio *etiam* quamvis exprimet casum æquà, vel magis dubitabilem, tamen est implicativa præcedentium, Clement. 1. & ibi Cardin. in 1. *notab. de testament.* Bartol in. *l. Suus quoque numer* 4. *ff. de hæredit. instituend.* Alexand. *consil.* 116. *Animadversis num.* 14. *lib.* 2. Unde quemadodum si quis legaret libros etiam equum, oratio esset inepta : quia librorum appellatione equus non continetur, & dictio, *etiam.* non retineret propriam naturam quæ est implicare, ut notat Calderin. *consil.* 225. An per istam formam, in fin. aliàs 4. *de prebend.* Eodem modo inepta esset oratio pro collatione quorumcumque ordinum etiam clericalis tonsuræ, si tonsura sub nomine ordinum con comprehenderetur.

Ad autoritatem verò catechismi Romani Responderi po-
133 test, ex eo quòd dixerit primam tonsuram esse præparationem ad ordines, non recte inferri ut non sit ordo ; Siquidem unus ordo ad alium superiorem præparat, & dis-

potuit, & ita respondet Vasquez in 3. *part. D. Thom. tom.* 3. *disput.* 236. *cap.* 1. *num.* 4. adjiciens propterea hanc rationem præparationis, seu dispositionis ad ordines valdè infirmam esse. Quemadmodum nec licet inferre, Tonsura clericalis est aditus ad Sacramentum Ordinis ; ergò non est sacramentum : nam & Baptismus est janua omnium sacramentorum, §. *Verum*, 32. *distinct. cap.* 2. *de cognat. spirit. lib.* 6. tamen impium esset hinc deducere, ergò Baptismus non est sacramentum. Facit quia aditus est anterior pars domûs, *l.* 1. §. 1. *Si ususfruct.* per Bart. *cons.* 109.
134 *Factum tale est, num.* 2. *lib.* 2. Alber in *diction. in ver. Aditus*, & si aquæ ductus debeatur prædio, debentur etiam fistulæ, per quas aqua duci ur, *l. Si aquæductus, ff. De contrah. empth.* & appellatione domûs etiam ostium continetur *l.* 1. §. *De Cloac. cum concord.* de quibus ibi per Bart. *num.* 1. Ostiariatus verò dicitur in Catechismo primus gradus simpliciter, sed post primam tonsuram, & sic respectu sequentium secundum ea, quæ dixi supra *n.* 119.

Ad extremum quamvis Card. Turrecrem. citatus *suprà*
135 *num.* 43. conciliando opiniones dixerit Canonistas accipere nomen Ordinis largè, & impropriè ; tamen his verbis eò tantùm spectasse videtur ut pertraheret Canonistas in sententiam Theologorum ; Unde hanc Contiliationem non admittunt Canonistæ, & Turrecrem. Quamvis simul Canonista celebris, & Theologus egregius, magis tamen favebat opinionibus Theologorum, quia actu sacram Theologiam legebat, ut ipsemet fatetur ingenuè in *c. Sunt qui dicunt, n.* 5. 27. *q.* 2. ubi in simili quæstione, in qua dissident Canonistæ, & Theologi, sic ait : nos cùm simus Doctor in schola Theologorum, magis favemus opinionibus eorum, non audemus tamen honorabiles Canonistas oppositum asserentes condemnare.

DE ÆTATE ET QUALITATE.

Idem Innocentius III.

CAPUT XIII.

ACcepimus, te nostris auribus intimante, quòd quidam Clerici, qui ad sacros ordines sine titulo sunt promoti, te ad Ecclesiam Bracarenn. super beneficiis obtinendis infestant : & infrà. Licèt igitur in ordinationibus Clericorum, illam tu ac prædecessores tui diligentiam debueritis adhibere, ut minùs idonei non ordinarentur à vobis : ac ideò post promotionem eorum exceptionem non poteris prætendere contra illos, nisi fortè postquam promoti fuerint reddiderint se indignos ; ex superabundanti tamen quando scribere pro talibus non oportet, facimus in litteris nostris apponi ; ut si ordinatus, pro quo scribimus, idoneus habeatur & Ecclesiastico beneficio non indignus, ei ab ordinatore vel successore ipsius competens beneficium tribuatur ; cùm & si tecum de jure agere vellemus, te possemus meritò ad provisionem eorum compellere, quos à te vel prædecessoribus tuis ordinatos fuisse constaret, eò præsertim quòd ad obtinendum Ecclesiasticum beneficium eos debes idoneos reputare, quos ad ordines suscepisti. Undè graviter sustinere non debes, sed nobis potiùs devotè inclinare teneris, si illos examinari per alios facimus, quos sine examinatione nos credimus ordinatos, antequam ad provisionem eorum compellere te velimus. Mandamus igitur, quatenùs eis pro quibus te contigerit recipere nostra mandata in forma communi, in majori Ecclesia, vel aliis Diœcesis Bracarenn. providere non tardes. Exceptiones autem, si quas contra tales proposueris, præcipimus audiendas.

SUMMARIUM.

1 *Ordinatus ad sacros sine titulo ab ordinatore justè petit beneficium nisi post ordinatio nem se reddiderit indignum, & num. seqq.*
2 *Approbato ad ordines, aut ad officium, vel beneficium objici non potest quòd sit criminosus vel irregularis, nisi postea nova causa supervenerit.*
3 *Ampliatur, & num.* 37.
Declaratur, num. 4. *&* 38.
4 *Exceptio criminis contra ordinatum de æquitate semper est admittenda.*
5 *Clausula in litteris apponi consueta semper subintelligitur.*
6 *Clausula, si preces veritate nitantur, subintelligitur in rescripto, licet non exprimatur.*
7 *Idem de clausula*, rebus sic stantibus.
8 *Idem de clausula*, justo impedimento cessante.
9 *Clausula opponi solita in rescripto si fuerit omissa, rescriptum non vitiatur.*
10 *Clausula*, si est idoneus, & beneficio non indignus, *an & in quo differant.*
11 *Ordinato ad sacros sine titulo, ac beneficium petenti nec ordinator, nec successor potest objicere quòd sit illiteratus.*
12 *Successor tenetur non ex delicto, sed ex facto defuncti.*
13 *Approbatus ad sacros ordines censetur etiam approbatus ad beneficium, nec debet iterùm examinari, & num.* 32. *&* 35.
Fallit in beneficio curato, num. 40.
Item fallit quando Episcopus per alium examinavit, num. 15.
Item fallit in Episcopo successore, num. 16. *&* 42.
Item fallit in ordinato, qui eligitur ad beneficium in alia Diœcesi, num. 17.
14 *Examinandi non sunt quoad doctrinam provisi de Canonicatibus in forma dignum, si jam Diaconi, vel Presbiteri sunt.*
15 *Ordinati sine examine, & commendatitiis litteris proprii Episcopi possunt ab eo iterùm examinari, & ab ordinum exercitio suspendi ex Concilio Tridentino, cap.* 3. *sess.* 14.
Quod tamen decretum non comprehendit ordinatos ab Episcopo prædecessore, nisi nova causa supervenerit, ibid.
16 *Ordinatus potest iterùm examinari ab Episcopo successore quoad beneficium ei de novo conferendum, non autem*